

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото Олександра ЗАДИРАКИ.

Перемогою київського «Динамо» завершився дванадцятий чемпіонат країни з футболу. Це — вже десятий комплект золотих нагород у скарбничці біло-синіх!
Репортаж про останній тур змагань читайте на 5-й стор.

АКТУАЛЬНО

Європа чи Євразія?

Володимир ЛИТВИН, Голова Верховної Ради України, академік НАН України

Міжнародні проблеми у політичних програмах українства (XIX ст.)

XIX століття, коли Україну, здавалося, було остаточно забуто на світовій арені, аж ніяк не можна вважати «пропащим», у тому числі з точки зору її перспектив у міжнародних відносинах. Це підтверджує діяльність першої української політичної організації — «Кирило-Мефодіївського («Україно-Слов'янського») Товариства». В основних його документах — статуті та політико-ідеологічній програмі «Книга буття українського народу», написаних Миколою Костомаровим, — містилися положення щодо майбутнього України й українців у сім'ї слов'янських народів. Другий пункт статуту передбачав: «Приймаємо, що при з'єднанні кожне слов'янське плем'я повинно мати свою самостійність, а такими племенами визнаємо: південних русів, північних русів з білорусами, поляків, чехів з (сло)венцями (словаками. — **Авт.**), лужичан, іліро-сербів з хурутанами та болгарів».

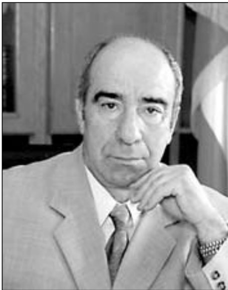
(Закінчення на 3—4-й стор.).

Візит глави Туреччини

В Україні з державним візитом пребуває Президент Турецької Республіки Ахмет Недждет Сезер. По прибутті до Києва в інтерв'ю журналістам він наголосив на всебічному розвиткові україно-турецьких двосторонніх відносин і висловив упевненість, що нинішній візит сприятиме їх подальшому зміцненню. Вчора глава Туреччини провів переговори з Президентом України Леонідом Кучмою. По їх завершенні було підписано низку двосторонніх документів, які стосуються наукового співробітництва, судноплавства, функціонування дипломатичних місій.

Учора по обіді високий гість зустрівся з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Під час розмови було обговорено весь спектр двосторонніх відносин, насамперед їх парламентську складову. Після зустрічі з Володимиром Литвином Ахмет Неджет Сезер виступив перед народними депутатами у сесійній залі Верховної Ради.

ЧИТАЙМО «ГОЛОС» РАЗОМ!

Борис ДЕЙЧ, Голова Верховної Ради Криму:

— Улюблений багатьма «Голос України» читаю з великою увагою від першої до останньої сторінки впродовж багатьох років. Мені, як главі вищого органу влади автономії, не байдуже і цікаво знати щонайбільше про парламентське життя своїх київських колег, і з «Голосу» я отримую таку інформацію сповна.

Вважаю, часопису варто більше уваги приділити зв`язкам між парламентами України і Криму, з одного боку, а з другого — хотілося б через газету мати зворотний зв`язок з народними депутатами України, обраними від Криму. Мені імпонує, що редакція повсякчас публікує актуальні матеріали, які потребують втручання органів влади. «Голос» справді є рупором своїх читачів, вірно служить їм, і кожен виступ продиктовано їхніми інтересами. Відчувається, що газета відповідальна перед тими, хто її читає і довіряє, тож — не розчарове.

Водночас колективу енергійних і професійних журналістів не варто ні на хвильку забувати, що вони — четверта влада і від них залежить, яким бути нашому завтра.

Бажаю «Голосу» нових вдумливих читачів.

ПРОЛУНАЛО ЗАСТЕРЕЖЕННЯ: ГРЯДУТЬ НОВІ ТРАСТИ...

Ранкове та денне засідання 19 червня

Сесія розглянула проект закону про недержавне пенсійне забезпечення (друге читання). Голова Комітету ВР з питань фінансів та банківської діяльності Віктор Капустін, представляючи проект, зазначив, що у процесі доопрацювання від депутатів надійшло 937 поправок і пропозицій, значну частину їх враховано. В. Капустін переконував колег, що прийняття цього закону гарантуватиме надійність зазначеного виду пенсій, бо матиме ефективний контроль за дотриманням декларованих умов їх надання. Однак були й інші міркування.

(Закінчення 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Світ визнав наш літак

Міжнародний авіасалон «Ле Бурже» приніс світове визнання літаку Ан-140 і нові контракти Харківському авіазаводу.

ХАЗ став лауреатом престижної міжнародної премії і отримав диплом фіналіста рейтингу «Кращих світових авіаційних марок». Представлені у Франції Ан-140 та Ан-74 були єдиними літаками із СНД, що взяли участь у льотній програмі авіасалону й виконали по три демонстраційні польоти, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

Сіно з-за тридев'яти земель не привезеш...

Буде добре, якщо отримаємо хоч половину того валового збору зерна, на який розраховували. Така думка прозвучала на виїзному засіданні колегії Житомирської облдержадміністрації, що проходило в Попільнянському районі. Цей район — житниця області. Але після зимових морозів 92 відсотки озимини довелося пересівати. Проте всі зусилля виявилися марними, бо весняних дощів не було.

(Закінчення на 5-й стор.).

Повертає борги

На рахунки ДП «Суднобудівний завод імені 61 комунара» надійшли довгоочікувані 14,7 мільйона гривень. Ці кошти — компенсація за будівництво та утримання крейсера «Україна» на стапелі заводу, що почалося 15 років тому.

Надходження грошей стало результатом зустрічі голови облдержадміністрації Олексія Гаркуші з Президентом України. На підприємстві передусім розрахувалися з боргами із заробітної плати по травень включно. Очікують повернення ще одного боргу держави — 25 мільйонів гривень за фінансування українською стороною спільної з Грецією програми будівництва рефрижераторів. Президент дав доручення з вирішення і цього питання, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

Бабуся з сокирою

У селі Загір'я Зборівського району Тернопільської області дружина з чоловіком, повернувшись із ферми додому, виявили у літній кухні вбитим 60-річного батька, а в одній із кімнат — мертвих трьох своїх дітей — 9-ти і 10-річних хлопчиків та 13-річну дівчинку.

Як **повідомив начальник УМВС у Тернопільській області Віталій Максимов**, у скоєнні цього жахливого злочину слідчі підозрюють їхню бабусю — 61-річну жінку, яку затримали в лісі поблизу села саме тоді, коли та перерізала бритвою вени на руках. Підозрювану госпіталізовано. Мотиви злочину з'ясовують.

В Україні потеплішає лише з 24 червня

Пролунало застереження: грядуть нові трасти...

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове та денне засідання 19 червня

(Початок на 1-й стор.).

Так, Віктор Пинзеник вніс пропозицію про неприйнятність закону на тій підставі, що, на його думку, він відкриває шлях до масштабних шахрайств та зловживань. Схожу позицію висловив і Володимир Яворівський. Він застеріг, що запропонований закон зробить можливими ті афери, які завдали стільки бід і негараздів за часів сумновідомих трастів. Застереження справило враження: під час голосування проект набрав 223 голоси.

На вимогу депутатів БЮТ та СПУ було оголошено перерву на 30 хвилин. Після перерви Олександр Мороз оголосив узгоджену позицію фракцій СПУ та БЮТ. А саме, назріла нагальна потреба у поверненні до процедури прийняття законопроектів за схемою: обговорення—голосування. Проект набрав лише 207 голосів.

На пропозицію Володимира Черняка проект закону про внесення змін до Закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» (стосовно спеціального торгового патенту) з голосування знято.

До проекту закону про охорону земель було внесено 94 доповнення та поправки. Частину враховано, інші обговорено у залі. Під час голосування проект набрав понад 300 голосів і став законом.

Після короткого обговорення поправок до проекту закону про державний контроль за використанням та охороною земель сесія 236 голосами ухвалила його.

Не було принципових заперечень або зауважень і до проекту закону про внесення змін до законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону «Про боротьбу з тероризмом». Його схвалено більшістю в 277 голосів.

Проблема ПДВ сьогодні дуже болюча. Давно вже звучать голоси за відміну цього виду оподаткування. Проект нового закону «Про податок на додану вартість» має на меті упорядкувати систему оподаткування. Зокрема, у сфері АПК. Але дехто з депутатів вважає, що він потребує серйозного доопрацювання і його варто перенести на третє читання. Зрештою, після вилучення кількох спірних статей, проект схвалено більшістю у 321 голос.

На початку сесія розглянула питання про обрання Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Якихось розбіжностей щодо кандидатури не виникло. Голова Комітету ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Геннадій Удовенко запропонував кандидатуру нинішнього Уповноваженого — Ніни Карпачової.

Проект постанови про дострокове припинення повноважень народного депутата Володимира Щербаня підтримала переважна більшість його колег.

Іван ДМИТРЕНКО.

У НОМЕР

Поїздка на Поділля

Сьогодні Голова Верховної Ради України Володимир Литвин відвідає Вінниччину.

Під час робочої поїздки глава парламенту планує ознайомитися з роботою спільного українсько-австрійського підприємства «Лука» в селі Лука-Мелешківська та виробничого об'єднання «Кристал» у Вінниці.

В обласному центрі В. Литвин також планує відвідати Національний медичний університет імені Миколи Пирогова, де зустрінеться з професорсько-викладацьким складом, студентами і проведе прес-конференцію. А в селищі міського типу Стрижавка Голова ВР проведе нараду з керівництвом органів місцевого самоврядування і відвідає дитячий будинок-інтернат.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Пропонують «актуалізувати» Росію

Як повернути майже 122 мільярди гривень боргу колишнім вкладникам Ощадного банку СРСР? Цьому має сприяти низка підготовлених депутатами законопроектів. Про це на прес-конференції повідомила голова Тимчасової спеціальної комісії з питань фінансово-економічного обгрунтування джерел і механізму відновлення заощаджень громадян України, член депутатської групи «Народний вибір» Катерина Фоменко.

На її переконання, є всі підстави для актуалізації проблеми повернення вкладів громадян України Російською Федерацією, яка постійно ухиляється від надання інформації про ліквідаційні баланси банків, обсяги алмазного фонду та золотого запасу колишнього Союзу. Комісія запропонувала утворити робочу групу з народних депутатів та представників центральних органів виконавчої влади для створення міжпарламентської групи з Росією.

Серед внутрішніх «стабільних» джерел фінансування компенсації знецінених вкладів громадян, на переконання членів комісії, може стати податок на нерухоме майно. Відповідний законопроект, який, за словами Катерини Фоменко, не зачіпатиме інтересів більшості громадян України, вже подано до Верховної Ради. Та й для заможних громадян податок не буде жорстким — його ставку планують у розмірі 0,05 відсотка від загальної вартості об'єктів нерухомості, яка перевищує 70 тисяч доларів.

Комісія вважає, що варто спрямувати на компенсацію втрат від знецінення грошових заощаджень частину надходжень від приватизації державного майна.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

У КОМІТЕТАХ ВР

Розмова про офіційну мову

Найгостріші дискусії на засіданні Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування розгорілися навколо законопроекту «Про внесення змін до статті 38 Конституції України» (автори народні депутати Л. Грач, З. Катушева та І. Вернидуб), у якому пропонується надати російській мові статус офіційної.

Як зазначено у висновку головного науково-експертного управління ВР, «національне законодавство на сьогодні не має встановленої дефініції «офіційна мова», і тому це поняття в разі його запровадження на конституційному рівні буде сприйматися як тотожне «державній мові».

При обговоренні законопроекту народні депутати наголошували, що його завуальований зміст розуміють усі. І тоді постає запитання перед парламентаріями, державними діячами, політиками: яку Україну ми будуємо?

12 голосами проти 6 внесений законопроект запропоновано відхилити.

Анатолій КАРАСЬ.

АКЦІЇ

Біля Верховної Ради України відбулася мирна акція протесту громадськості проти переслідувань українського правозахисника, журналіста, члена Національної спілки письменників України Леоніда Сапи.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ОТАКОЇ!

Бог любить трійцю

Саме напередодні свята Трійці молоду сім'ю Віри та Віталія Вовнянків з Чутового доля щедро наділила трьома доньками: Юлею, Людою та Оленкою. Подружжя вже має дворічного сина Максима. Обоє батьків працюють у Чутівському вузлі зв'язку, свого даху над головою ще не мають. Утім, як запевнило керівництво району, цю проблему найближчим часом буде розв'язано. А від Полтавської дирекції УДППЗ «Укрпошта» вчасно надійшла грошова допомога, з Києва «погрожують» надіслати трimісну дитячу коляску з «тисячею» різних дрібниць, без яких новонародженим не обійтися.

Григорій ГРИНЬ.

ФОТОФАКТ

Полтавська область.Севастополь відсвяткував свою 220-ту річницю без запланованого відкриття пам'ятника Т. Шевченку. На жаль, будівельні роботи затягнулися, постамент у вигляді ліри ще не готовий.

На знімку: бронзова статуя — подарунок севастопольцям від Львівської фундації імені Т. Шевченка — поки що «чекає» на будівельному складі.

Фото Володимира ВЕВДЮКА (Укрінформ).

Три тижні для великих маневрів

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Лідери депутатських фракцій і груп після майже тригодинних перемовин у кабінеті Голови Верховної Ради вирішили з політичною реформою ще трішки зачекати. Принаймні до наступної середи, 25 червня, коли парламентарії планують остаточно узгодити варіант законопроекту про політичну реформу. Щоб до кінця сесії (залишилося три тижні) встигнути його попередньо схвалити і направити для висновку до Конституційного Суду.

Навіть опозиціонери виходили після зустрічі з оптимістичним настроєм. «Вдалося уникнути питань, які були конфліктні у своїй основі. Починаючи з теми двопалатного парламенту, референдуму і багатьох інших речей, — сказав лідер «Нашої України» Віктор Ющенко. — В цілому цей варіант має компромісний вигляд. Хоча багато речей не враховано».

Зокрема, лідер найчисленнішої фракції не вдоволений тим, що затихає дискусія навколо необхідності запровадження пропорційної системи виборів, тобто виборів лише за партійними списками. На його переконання, без цього конституційна реформа не має сенсу. А ідею одночасних виборів усіх рівнів В. Ющенко назвав «троянським конем», який може призвести до того, що жодного варіанта конституційної реформи не буде підтримано взагалі.

Співголова тимчасової спеціальної комісії з підготовки змін до Конституції, лідер соціалістів Олександр Мороз вважає, що в парламентаріїв є всі можливості наступного пленарного тижня, 3 липня, проголосувати проект змін до Конституції і внести його на розгляд до КС: «У понеділок комісія розгляне пропозиції всіх фракцій до того проекту, який уже підготовлено і передано Президенту. Якщо до цього часу буде проект Президента, ми також розглянемо можливість узгодження тих норм, які пропонує Президент, із тими, які підготовлено комісією».

У законопроекті, підготовленому парламентською комісією, відсутні принципові пропозиції Президента: про запровадження двопалатного парламенту і проведення парламентських та президентських виборів в один рік, а також про схвалення законів на всеукраїнському референдумі.

За словами лідера депутатської групи «Народовладдя» Богдана Губського, лідери «більшовицьких» фракцій виступають за те, щоб у ВР розглядався один законопроект щодо змін до Конституції. «Звичайно, було б логічним дочекатися президентського проекту, подивитися, які є розбіжності, й протягом тижня ці розбіжності узгодити, — сказав Богдан Губський. —Тому що під час зустрічі з лідерами фракцій Леонід Кучма сказав, що готовий до цих компромісів, наскільки до цього готова Верховна Рада».

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин також оптимістично оцінює шанси Верховної Ради ухвалити закон про політичну реформу. За його словами, Президент пропонує парламенту владу, і якщо парламент не скористається цією можливістю, щоб розширити свої повноваження і привести їх до європейських стандартів, то, вочевидь, «парламент втратить шанс для всієї України». Глава парламенту знову наголосив на потребі напрацювання єдиного узгодженого варіанта. «Якщо у нас будуть неузгоджені позиції, буде два законопроекти, ми засвідчимо, що не можемо знайти порозуміння і перекладемо все на плечі суспільства», —сказав В. Литвин.

Однак постійний представник Президента у парламенті Олександр Задорожній переконаний, що перспективи під час голосування матиме лише президентський законопроект, а документ, напрацьований спецкомісією, «не має достатньо голосів для підтримки». Втім, президентського законопроекту ще ніхто не бачив. О. Задорожній сказав лише те, що Л. Кучма може направити свій законопроект до ВР уже цієї п'ятниці і що він «максимально враховуватиме пропозиції, які були висловлені під час всенародного обговорення». А перед цим Президент виступить по телебаченню зі зверненням до народу.

Юліана ШЕВЧУК.

Європа чи Євразія?

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України,
академік НАН України

(Початок на 1-й стор.).

У «Книзі буття...» подавалися розгорнутіші історичні обґрунтування спільних дій усіх слов'янських народів, бачення міжнародного майбутнього України, її місця на карті Європи. «Голос України не затих, — йшлося в цьому документі. — І встане Україна з своєї могили, і знову озветься до всіх братів своїх слов'ян, і почують крик її, і встане Слов'янщина ...». Сповідуючи федералізм, братчики одночасно дотримувалися принципового постулату щодо збереження самостійності кожним племенем. Принципової різниці між «федералістами» і «сепаратистами», принаймні гострих розходжень та суперечок, між ними не було. І ті, й інші бачили визволену Україну разом зі всіма відродженими слов'янськими країнами, у тому числі Росією, в Європі. Вбачаючи в діяльності Київського таємного товариства загрозу своїм претензіям на підкорення всього слов'янства, царизм рішуче придушив діяльність братчиків. Найжорстокіші репресії було застосовано до найрадикальнішого борця за визволення України Тараса Шевченка.

Відомий виступ Олександра Герцена в його знаменитому «Колоколе», підкріплений доброзичливістю і приязню російської громадськості, яка радо зустріла повернення Т. Шевченка із заслання, посилив настрої колишніх братчиків на користь співробітництва українців і росіян. Висловлюючи їх, М. Костомаров писав у 1861 р. в «Основі»: «Ни великорусы без малорусов, ни последние без первых не могут совершать своего развития. Одни другим необходимы; одна народность дополняет другую; и чем стройнее, уравнительнее, взаимодейственнее будет совершаться такое дополнение, тем нормальнее пойдет русская жизнь».

XIX століття не було вільним від збройних конфліктів, які часом переростали в загальноєвропейські. Вони викликали розрахунки окремих політиків скористатися складнощами Росії для відриву від неї України. Однак об'єктивність вимагає констатувати, що такі прагнення, включно із здійсненою наприкінці XVIII століття місією В. Капніста до Берліна, не знаходили скільки-небудь помітної підтримки на Великій Україні. XIX століття стало часом збирання національних сил України, яке відбувалося за умов помітного зміцнення її економічного потенціалу та розширення зв'язків і співробітництва в галузі культури. Видатні сини України відіграли помітну роль в оволодінні умами російського суспільства. Реформатором Росії називали великого Миколу Гоголя такі різні за поглядами інтелектуали, як Михайло Драгоманов і Віссаріон Бєлінський. Кращі представники російської інтелігенції демонстрували свою солідарність з апостолом України Тарасом Шевченком.

Прихильне ставлення демократичних представників російського загалу до українства стимулювало тодішню його схильність до ідеології автономізму. В демократизації державного устрою і внутрішнього життя самодержавної Росії за європейськими зразками вбачав спільне майбутнє України й Росії М. Драгоманов, який сприйняв і розвинув далі політико-ідеологічну федералістську платформу «Кирило-Мефодіївського («Україно-Слов'янського) Товариства».

У другій половині XIX ст. міжнародні перспективи України на європейській арені погіршувалися. Врятувавши Габсбурзьку монархію від краху під час «весни народів» 1848—1849 рр., царизм сприяв продовженню її панування на західноукраїнських землях, яке закріплювалося перетворенням Дунайської монархії на двоєдину австро-угорську. Обидві багатонаціональні імперії, які володіли українськими землями, докладали постійних зусиль для збереження статусу-кво у Центральній Східній Європі. Водночас кожна з них була не від того, щоб розширити свої володіння за рахунок тих українських земель, які були під орудою союзника-суперника. А отже, почали підтримувати сили, що могли цьому прислужитися.

Здавалося, що досягти цього буде легше в Галичині, яка належала Відню. Тут розгорнулася досить гостра полеміка у пресі між «москвофілами», що схилялися до підтримки царської Росії, і народовцями, котрі зв'язували майбутнє України з Австро-Угорщиною.

Звернувшись в останні роки життя до розгляду загальної розстановки сил у Європі, М. Драгоманов реалістично передбачив міжнародні перспективи України крізь призму проголошуваної рядом народовців войовничо антиросійської позиції і безоглядної орієнтації на Відень та вірогідних його союзників. «Сподіватися, щоб навіть велика коаліція європейська, — в котрій в усякому разі не буде Франції, а може, й Англії, могла відірвати від Росії всі українські землі по Дін і Кубань, — стверджував він, — може тільки божевільна або дитинська фантазія. Увесь «поділ Росії», який можна припустити, може обійтися на тому, що від Росії відірвуть Царство Польське, Бессарабію та яку блидочку землі на Волині й Поділлю...».

Великий демократ і гуманіст рішуче відкидав необхідність і доцільність братовбивчої війни за власну державу, за появу її на міжнародно-політичній карті Європи. Цей аргумент був

одним з основних при аналізі ним міжнародної обстановки навколо України наприкінці XIX ст. та обстоюванні програми федералізму й автономізму.

Закінчення.
Початок у № 112 від 19 червня ц. р.

Часом вважають, що з цими течіями рішуче розірвало створене у тому ж 1891 р., яким датований аналітичний прогноз М. Драгоманова щодо безперспективності орієнтації на ворожі Росії союзи інших держав, таємне «Братство тарасівців». Але і його члени заявляли у своїй декларації, що прагнуть бачити українців «цілковитими прихильниками федеративного ладу в тих державах, з якими з'єднана українська земля». Принциповим підсумковим пунктом їхньої програми, оприлюдненої у львівському місячнику «Правда», було проголошено вимогу: «Повна автономія всіх народів».

Привертаємо увагу до цих фактів та обставин не тому, що ставиться за мету применшити роль і значущість історичних гасел незалежності, а тим більше популяризувати сьогодні, в кардинально іншу епоху розвитку України, за умов її незалежного державного існування, автономістські або федералістські погляди. Йдеться про інше — з'ясування еволюції української національної ідеї, того, якими шляхами йшов наш народ до здійснення своєї національної державності.

Цей історичний шлях доводить, що федералізм і автономія в XIX — на початку XX століття, коли Україна перебувала у складі Російської імперії, стали тим єдиним реалістичним політико-ідеологічним ґрунтом, який відповідав завданням збереження й недоторканності основного масиву українських земель, розвитку життєво важливих підвалин народу — економіки, культури, освіти й способу життя, політичної свідомості, необхідним етапом дальшого зростання та виходу в міжнародне життя.

Об'єктивно така позиція провідних лідерів українського руху розширювала базу їхньої співпраці з впливовими колами російської демократії.

На початку XX століття

Федералізм і автономізм продовжували відігравати роль провідної ідеології національного руху до початку української революції і перших кроків Української Народної Республіки, керівники якої реалістично оцінювали цей етап формування національної свідомості й пізніше. Перший глава зовнішньополітичного відомства УНР Олександр Шульгін стверджував: «Драгоманова обвинувачують, що він був федераліст, не розуміючи того, що для реального політика другої половини 19 віку це був максимум вимог; треба пригадати диспропорцію між всесильною імперією та кволим українським рухом, в якому поза кількома видатними діячами панувала аморфна маса селян і зросійщені дощенту міста... Зрозуміло, що він прагнув свободи в імперії; це була передумова поширення української національної ідеї в масах».

Мабуть, не буде парадоксом стверджувати, що ідеї великого гуманіста, вченого й політика, який багато і глибоко вивчав різні вияви історичної та культурної творчості українців, відображали їхні глибинне світосприймання та спосіб життя. Драгоманівські федералізм і автономізм стали тим реалістичним, закономірним і необхідним щаблем політичної думки, на якому безпосередньо зріс український демократизм XX століття, що врешті-решт приніс Україні національну державність і міжнародне визнання.

Дана стаття не претендує на детальне висвітлення поставлених питань у прикладенні до всього історичного шляху України. Заявлених на початку обмежень автор значною мірою дотримуватиметься і при розгляді історії XX століття. Цього вимагають принаймні дві очевидні причини.

По-перше, масштабні й суперечливі події та явища того періоду знаходяться у дотичній близькості до сьогодення, безпосередньо зачіпаючи наших дідів та батьків, зрештою, кожного з нас. А за таких умов науковий аналіз часто-густо підмінюється досить суб'єктивними враженнями та судженнями на основі особистого досвіду.

По-друге, за такий аналіз нерідко приймається заполітизований підхід, дуже поширений у новопосталій державі. Наявність масштабних і гострих неврегульованих питань суспільного життя, невщухаючі зіткнення різнорідних соціальних верств та політичних сил розбурхують людський загал і тримають його у постійному напруженні. І це тоді, коли суспільство як ніколи потребує консолідації, а не підкидання дедалі нових приводів для конфронтації і протистояння. Саме тому, звертаючись до конкретних подій лише в окремих випадках, не описуючи й не оцінюючи їх, а залишаючи цю місію фахівцям, зосередимо увагу на з'ясуванні головних підсумків та уроків, шляху до незалежності.

XX століття підтвердило виняткове геополітичне значення України для історичної долі Європи. Але, на превеликий жаль, це обернулося для неї, як і в попередні віки, величезними втратами. Починаючи з Першої світової війни, фронти якої кілька разів прокочувалися нашою землею із заходу на схід і у зворотному напрямку.

В останній рік цієї кривавої бойні територія України перетворилася на основне поле жорстокої битви між двома протилежними соціально-політичними системами. В ній брали участь і наші співвітчизники. Визначний український історик в еміграції Іван Лисяк-Рудницький зазначав: «Це історичний факт, що українські політичні енергії періоду визвольних змагань не злилися в одне спільне державницьке русло». Погоджуючись з В. Липинським, він дотримувався погляду, що в той час існували «три державні формації української революції — УНР, Гетьманщина та УРСР». Заслуговує на увагу і його думка про те, що фактично всі українські політичні табори перебували у зв'язку зі своїми російськими ідеологічними партнерами.

Загальну картину взаємодії різних політичних сил у національних регіонах Росії із зовнішніми чинниками подав маститий англійський історик Едвард Карр. Відзначивши, що на території неросійських окраїн проблема самовизначення скрізь безнадійно перепліталася з проблемами громадянської війни, він підсумував: «Вибір робився не між залежністю і незалежністю, а між залежністю від Москви і залежністю від буржуазних урядів капіталістичного світу... Навіть для цих місцевих сил націоналізм також відігравав підпорядковану роль порівняно з соціальною проблемою, яка стояла перед ними; буржуазія й революціонери однаково прагнули знайти поза своєю країною союзників у боротьбі за збереження або повалення соціального ладу».

Початково орієнтація на Захід обиралася, коли він був розколотий на два ворожі угруповання, що протистояли одне одному у Першій світовій війні, яка ще не скінчилася. В союзники було обрано німецько-австрійський військово-політичний блок. Це викликало різкий вибух антиукраїнських настроїв у країнах Антанти: Україну провокаційно проголошували «німецьким витвором».

Негативні практичні наслідки зробленого на рубежі 1917—1918 рр. вибору з особливою силою далися взнаки в наступний період, зокрема коли на Паризькій мирній конференції 1919 р. розглядалося питання про визнання України та у зв'язку з польсько-українською війною 1918—1919 рр. в Галичині й на Волині.

У радянські роки

Важливим етапом міжнародного становлення України стали роки між закінченням громадянської війни і початком Другої світової. Він пов'язаний з постанням та функціонуванням української радянської державності. Як і кожному історичному періодові, цим міжвоєнним рокам властиві героїчне і трагічне, незаперечні позитиви й гіркі негативи. До утворення СРСР зовнішньополітичні дії українського радянського уряду засвідчили можливість успішної його діяльності на міжнародній арені. У Варшаві та Празі — столицях країн, до складу яких ще недавно входили українські землі, відкрилися офіційні зовнішньополітичні представництва УСРР, підтримувалися дипломатичні відносини та укладалися угоди з Німеччиною й Австрією, було підписано Договір про дружбу з Туреччиною. Голова РНК і нарком закордонних справ України Християн Раковський представляв її на важливих міжнародних конференціях у Генуї та Лозанні.

Після утворення СРСР українська дипломатія припинила діяльність на міжнародній арені і саме своє існування; зовнішньополітичний захист інтересів України перебрали на себе загальносоюзні органи. Хоч як гостро ставитися до них і радянського періоду нашої історії загалом, незаперечним є той факт, що саме в цей час у світі нарешті вперше заговорили про українців як про окремий етнос. Виходячи з існування — звичайно, в жорстко обмеженому і контрольованому вигляді — української радянської державності, союзна дипломатія не забувала нагадувати про свою зацікавленість у поліпшенні становища українців, які, живучи на власних етнічних землях, опинилися у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії.

А найбільшим і справді епохальним досягненням України на міжнародній арені стало возз'єднання її земель, що було одним з головних, ключових і стратегічних завдань та цілей всієї національної історії. Застосовані при цьому авторитарно-диктаторські підходи були пізніше використані як привід для політичних спекуляцій і кон'юнктурної метушні навколо цього справді вікопомного акту.

Безумовно, дії тодішнього радянського керівництва важко назвати бездоганними з точки зору міжнародного права. Але невже не зрозуміло, що власними силами, та ще й за умов, коли впливові світові кола прагнули відвернути агресію Гітлера від Заходу і спрямувати її на Радянський Союз, а отже, і на українські землі, наш народ просто не зміг би добитися возз'єднання? І давати оцінку пов'язаним з цим подіям, виходячи лише з того, наприклад, хто ставив підписи під угодою, що передбачала возз'єднання західноукраїнських земель з українською радянською державою, означає не бачити за деревами лісу.

Головне в оцінці всієї сутності возз'єднання, на наш погляд, — обов'язкове врахування багатовікових прагнень українського народу, що є найпершим і найвагомішим доказом історичної закономірності та справедливості цього акту. Та ж обставина, що дана проблема не випадала з епіцентру світової політики протягом усієї Другої світової війни і була остаточно розв'язана саме внаслідок перемоги над фашизмом, ще раз підтвердила вагу і значущість українського питання в європейських та світових міжнародних відносинах. Знаковою віхою на цьому шляху стало запрошення України до участі в діяльності Організації Об'єднаних Націй як члена-засновника. Це закономірний результат відновлення у 1944 р. зовнішньополітичної діяльності УРСР, а насамперед — величезного внеску українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною.

Тож до своєї незалежності та державності Україна прийшла возз'єднаною, і значущість цього важко переоцінити з усіх точок зору.

Безумовно, дипломатична діяльність УРСР — особливо починаючи з 50-х років — визначалася і серйозно обмежувалася реаліями перебування у складі суворо централізованої союзної держави. Вони ж позначилися на загостренні диспропорцій у структурі економіки, недостатності темпів науково-технічного прогресу, на підвищенні затратності промислового та сільськогосподарського виробництва та інших чинниках. Однак разом з тим не можна не враховувати того, що індустріальний розвиток і непересічні досягнення вчених України приводили до помітного зростання її ролі в міжнародному поділі праці, підвищення авторитету на світовій арені.

І все ж навіть у переддень проголошення незалежності України впливові світові діячі та політичні сили недооцінювали можливості її прориву на політичну авансцену в Європі і світі — досить згадати хоча б промову тодішнього президента Сполучених Штатів Америки Дж. Буша-старшого у Верховній Раді. Та всупереч усім негативним чинникам, інертності великодержавного мислення здобутки України за післявоєнний період XX століття, набутий нею внутрішньо- та зовнішньополітичний досвід забезпечили швидке сприйняття і визнання світовою спільнотою появи нової суверенної держави.

Аналіз та оцінка основних етапів міжнародного становлення України допомагають з'ясувати дві головні в цьому сенсі обставини. Перша: наша держава є європейською від самого свого народження, вона зробила вагомий і незаперечний внесок у захист, збереження та розвиток цивілізації старого континенту. Володіючи потужним потенціалом, Україна здатна нарощувати цей внесок і зараз, і в майбутньому.

Друга обставина полягає у тому, що більшу половину свого історичного шляху від часів Київської Русі до кінця XX століття Україна пройшла разом з Росією або у її складі. Попри негативні і болісні особливості цих періодів, пов'язані, зокрема, з насильницькою русифікацією, наша спільна історія позначена і плідною співпрацею обох народів у всіх сферах. Кращі її традиції, втілені насамперед у тісному економічному співробітництві, збереглися і знаходять дальше продовження — звичайно, з поправками на особливості сучасної доби.

Подібне можна сказати і про природну близькість геополітичних інтересів України та Росії на окремих ділянках європейського та євразійського напрямків. Узявши початок у минулому, вона дедалі відчутніше дає про себе знати на нинішньому, надзвичайно відповідальному етапі розвитку обох держав.

Більш як тисячолітній історичний досвід України засвідчує і органічну її належність до Європи, і багатогранні зв'язки зі східним сусідом — Росією. Знання та врахування цього досвіду винятково важливе для пошуку адекватних відповідей на проблеми та виклики сьогодення. Але не менш, якщо не більш важливо виходити при цьому з реалій сучасного буття.

Перші кроки незалежної України на міжнародній арені

Шукаючи шляхи розв'язання сучасних зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних проблем, що постали перед Україною, слід приділяти більше уваги подіям поза її межами — в Європі, Євразії, усьому світі. Саме в такий спосіб можна створити достатній запас надійності у прийнятті рішень, покликаних слугувати національним інтересам.

За роки своєї незалежності наша країна кілька разів поставала перед необхідністю відповідального вибору і робила його не лише заради себе. Її кроки, продиктовані турботою про сьогодення та майбутнє людства, наочно продемонстрували, що на міжнародній арені з'явилася велика цивілізована європейська держава з послідовною і передбачуваною політикою — держава, яка потрібна світові і на яку світ може покластися. Саме так можна і треба оцінити значення відмови від третього за потужністю ядерного потенціалу, прийняття та реалізацію рішення про закриття Чорнобильської АЕС та інші принципово важливі кроки, про-

(Закінчення на 4-й стор.). ▼

Європа чи Євразія?

(Початок на 3-й стор.).

диктовані доброю волею, реалістичністю та відповідальністю.

Перші масштабні зовнішньополітичні акції України стали випробуванням на визначальні політичні якості, яке вона гідно витримала. На жаль, істотним поступкам і, більше того, жертвам, на які ми йшли заради інтересів міжнародного співтовариства, ще не віддано належне ні в політичному, ні в моральному та інших аспектах, хоча все це було надзвичайно потрібне новопосталій державі.

Перші уроки діяльності на міжнародній арені ще раз підтвердили старе перевірене правило: слід покладатися насамперед на власні сили та ресурси. І це не входить у суперечність із загальними тенденціями нашої доби, позначеної глобалізацією, коли кожна країна спроможна найефективніше реалізувати свої зовнішні та внутрішні завдання, об'єднуючи і координуючи зусилля з іншими. Це дві сторони двоєдиного процесу.

Намагання спрямовувати основні інтереси в той чи інший бік, пов'язувати їх з тією або іншою структурою чи силою, які вже утвердилися чи утверджуються на світовій арені, не є винятково українською особливістю. Це властиво будь-якій країні, яка виходить у самостійне плавання на бурхливі простори сучасних міжнародних відносин.

Звертаючись до подій на пострадянському просторі, зазначимо, що не уникла таких різновекторних орієнтацій і наймогутніша з колишніх союзних республік — Росія. Незважаючи на те, що дехто вважав та вважає її і неофіційно, а в окремих сферах і офіційно (збереження за нею заброньованого за Радянським Союзом місця постійного члена Ради Безпеки ООН) спадкоємницею СРСР.

Україна перебувала в Радянському Союзі на становищі «другої радянської республіки». На початку 90-х рр. минулого століття її зовнішньополітичний вибір, здійснюваний тодішнім керівництвом та політичними силами, що йшли в авангарді боротьби за незалежність, характеризувався прагненням порвати не тільки з колишнім СРСР, а й з Росією. У той же час партії лівого спрямування займали діаметрально протилежні позиції, що призводило до гострих і непримиренних зіткнень, зокрема, в парламенті та під час масових громадських акцій.

Таке політичне розмежування, однак, не сприяло успішному входженню України в міжнародне співтовариство, поглиблюючи розкол у суспільстві та послаблюючи країну і ззовні, і зсередини. Партії правого флангу політичного спектра разом з правоцентристськими однозначно орієнтуються на Захід, лівого — на Схід. Постановка питання «або-або», примножуючи внутрішньо- та зовнішньополітичні складнощі, й досі заважає реалістичним поглядам на ситуацію і прагматичним діям, що особливо необхідно у перехідний період, в якому перебуває українське суспільство.

До певних прорахунків у зовнішньополітичній діяльності перших років незалежності слід віднести надто поспішну і не завжди виважену реакцію не лише на зміни загальної міжнародної ситуації, а й на зовнішній тиск у питаннях, що стосувалися довготривалих життєвих інтересів України. І, що дуже важливо, — відсутність продуманої, науково обґрунтованої концепції зовнішньої політики.

Але за всіх подібних прорахунків, за всієї складності обстановки європейський вибір було зроблено правильно. Зважаючи на одвічну і постійну присутність України в Європі, це загалом і виразно сигналізувало насамперед про курс на внутрішні перетворення — демократизацію суспільного життя, ринкове трансформування економіки тощо. Хоча цей курс на перших порах декотрі сприймали як антитезу зближенню та поглибленню традиційних зв'язків з Росією.

Нині підтримку європейського вибору декларують практично всі політичні партії України. З свого чергу, досягнення такого консенсусу сприяло останнім часом певному пом'якшенню позиції «прозахідників» стосовно східного вектора зовнішньої політики України. Це вселяє надії на зростання конструктивності дискусій навколо проблеми зовнішньополітичних орієнтацій та політичної зрілості їхніх учасників.

Чи потрібно обирати альтернативу?

Зміст, сутність та спрямування цих дискусій великою мірою визначаються подіями та процесами, що відбуваються на пострадянському просторі. Після більш як десятилітнього невиразного й малоефективного існування СНД країни, які ще не так давно складали єдине державне і народногосподарське ціле, практично самостійно, кожна сама по собі, забезпечили і вистраждали внутрішню стабілізацію. Втім, можна стверджувати, що основну свою політичну функцію — здійснення цивілізованого політичного «розлучення» пострадянських країн — Співдружність виконала. На порядок денний постало не менш актуальне і не менш складне завдання — реально піднести рівень життя людей, здійснити структурну перебудову економіки, прискорити розвиток виробництва та підвищити його ефективність.

З цими устремліннями, очевидно, кореспондували свій крок президенти Білорусі, Казахстану, Росії та України на зустрічі в Москві наприкінці лютого 2003 року, коли приймали заяву про створення єдиного економічного простору чотирьох держав.

У тексті документа термін «євразійський» не вживається, він запозичений з переговорів та дискусій, що велися раніше. А оскільки про необхідність рішучого підходу до вирівнювання ситуації, що склалася на пострадянському просторі, йшлося за місяць до того, на зустрічі в Києві, де головою Ради глав держав СНД було обрано Президента України Л. Кучму, то дехто вважав, що перебачається приєднання України до вже створеного в межах Співдружності (поряд з ГУУАМ) Євразійського союзу. Відповідне термінологічне застереження потрібне, мабуть, тільки тому, що нинішнє звернення до терміну «євразійський» аж ніяк не зв'язане ні з тим змістом, який вкладався у нього у 20-ті роки XX століття, ані з самими російськими «євразійцями». Він означає лише місцерозташування суверенних держав: Білорусь та Україна — в Європі, Росія — в Європі і в Азії, а Казахстан —тільки в Азії.

Як одна з найбільших за населенням і територією європейська держава зі значним економічним, науково-технічним та інтелектуальним потенціалом, Україна й надалі зберігає і своє унікальне геостратегічне значення. А отже, несе особливу відповідальність не лише за власних громадян, їхнє майбутнє, а й за ситуацію та розвиток подій у Європі, Євразії і загалом у світі.

Надзвичайно складні навіть за нормальної мирної обстановки завдання сьогодні доводиться розв'язувати за складних, суперечливих і неоднозначних європейських та світових процесів, пов'язаних, зокрема, з подіями навколо Іраку. У них сплелися доволі гострі й небезпечні суперечності сучасності, що, у свою чергу, актуалізує проблему міжнародної безпеки.

Утім, щодо самої Європи, до повноправного членства в якій тяжіє наша держава, то тут ситуація істотно змінюється. Як показують події останнього часу, Старий світ уже далеко не той, яким він був ще недавно. Зокрема, спільний виступ провідних держав заходу і сходу континенту — Франції, Німеччини й Росії — за мирне врегулювання іракської проблеми позначив пунктиром (правда, на нетривалий період) контури єдиної Європи деголлівського зразка від Атлантики до Уралу.

Незаперечні фінансові та економічні успіхи Європи посилюють і її прагнення до більш самостійної ролі у світовій політиці та економіці, і суперництво за вплив на міжнародній арені. Усе це безпосередньо відбивається і на становищі та перспективах країн, які стали на шлях європейського вибору. Насамперед у бік ускладнення їх позицій, а отже — перспектив. Так само немає гарантії, з огляду на нестабільність, що триває, від виникнення нових кризових явищ, нехай і іншого змісту та формату.

Саме тому принципово важливо, на наш погляд, уникати безкомпромісної і безальтернативної постановки питання «або-або». Для України це означає насамперед, що її вибір на користь співпраці, розвитку партнерських стосунків з окремими державами, групами країн чи їх об'єднаннями не є одночасним протиставленням іншим суб'єктам міжнародних відносин. Наш зовнішньополітичний вибір, його реалізація потребують реального і надійного підґрунтя, виважених і продуманих рішень, уміння передбачати логіку та динаміку сучасних змін і майбутнього розвитку — саме цього, а не заполітизованої риторики, зациклення на минулих кривдах та образах, не спонтанних декларацій, продиктованих сьогохвилинними емоціями.

Таке відповідальне рішення має ґрунтуватися на об'єктивному й неупередженому науковому аналізі трьох основних складових цього вибору. Головна з них — життєві інтереси самої України, що передбачає, крім усього іншого, створення сприятливої обстановки навколо всього периметру наших кордонів. По-друге, слід виходити з того, що такої Європи, якою вона була в минулому столітті, більше немає, а нове її обличчя продовжує формуватися.

Звичайно, говорити про те, чи набуде реальних контурів деголлівська ідея Європи, ще зарано. Але її конфігурація, де значну роль відіграватиме східний сусід України, який ще не так давно протистояв Західній Європі, не є неможливою. Принаймні Росія просунулася на Захід на певних важливих напрямах дещо далі, ніж Україна.

Чи актуальна за таких умов потреба у виборі між Європою і Євразією? Більше того, чи існує вона реально взагалі?

На нашу думку, якщо така потреба є, то лише в сенсі гіпотетичного приєднання України до Заходу чи Сходу Європи. І тут ми впритул підходимо до третього аспекту проблеми вибору — впливу, який він може справити на сучасні процеси, що обумовлюють долю Європи та наші перспективи і визначатимуть їх у майбутньому. Зважаючи на внутрішній потенціал і геостратегічне значення України, безоглядне, беззастережне та безповоротне її приєднання до однієї з сторін-опонентів навряд чи сприяло б процесові формування оптимальної загальноєвропейської компоненти міжнародної політики, збалансуванню політичного розкладу в Європі і світі. А також, що не менш важливо, консолідації спільноти демократичних держав у боротьбі з міжнародним тероризмом.

Інакше кажучи, європейський вибір України, який є її незмінною стратегічною лінією, не означає, що ми повинні повертатися спиною до Євразії, зокрема Росії.

Про що дискутують нині?

Є вагомі підстави вважати, що предмета такої дискусії немає. По-перше, тому, що Україна є невід'ємною частиною Європи, а не добивається статусу її «сусіда». По-друге, свій європейський вибір вона зробила і задекларувала ще на початку незалежного існування. Нарешті, і це теж уже відзначалося, український політикум якщо і не згуртувався навколо цього вибору, то принаймні у переважній більшості з ним погодився. Цілком очевидно, що і Європа без України не може вважатися цілісною, а її рішення, відповідно, — такими, що відображають загальну позицію народів нашого континенту. До того ж Українська держава просто буде змушена шукати нових форм гарантування власної безпеки, що не входить до стратегічних інтересів і самої України, й учасників трансатлантичного співробітництва. Наслідком надто тривкого в часі відокремлення України від розробки головних рішень на ниві євроатлантичної безпеки, зокрема, може стати спроба інших важливих гравців міжнародних відносин включити велику європейську державу до іншого полюсу сили. А в цьому, знову-таки, не має інтересу ні сама Україна, ні Європейський союз, ні Сполучені Штати, а за великим рахунком і сили, які розглядають можливість повернення людства до міжнародної системи, позначеної протистоянням різних силових полюсів.

До того ж участь України в розробці рішень загальноєвропейського і трансатлантичного характеру не обов'язково передбачає заяву на негайне членство у євроінтеграційних структурах. На нинішньому етапі європейського процесу йдеться про те, щоб через включення Української держави у розробку спільних рішень трансатлантичної співдружності прискорити наближення української внутрішньої політики до європейських критеріїв. З другого боку, таке наближення, безумовно, слід розглядати первісною передумовою претендування на членство в НАТО і ЄС. Тільки тоді можна буде говорити про участь України вже у прийнятті рішень трансатлантичного масштабу. Але вже тепер зрозуміло, що тільки такий поетапний підхід до 50-мільйонної європейської держави спроможний запобігти небажаним, але все ще ймовірним конфліктам у майбутньому. Важливо розуміти й те, що перспективи інтеграції України до системи європейських та євроатлантичних зв'язків перебувають у прямій залежності від продуманого і рівномірного співвідношення й урахування зовнішніх (міжнародних) і внутрішніх (національних) чинників. В українській політичній дійсності останніх років нерідко ці чинники переплітаються так тісно, що визначити первинність одного з них надзвичайно складно.

Останнім часом внесено, мабуть, достатню для нинішніх умов ясність і щодо Євразії. На початку нинішнього року учасники Київського саміту СНД заявили про необхідність пошуку нових форм активізації співробітництва пострадянських країн, а наступним кроком стала домовленість про створення спільного економічного простору. На відміну від більшості прийнятих рішень, які не супроводжувалися механізмами їх реалізації, цього разу йшлося про шляхи його практичного впровадження у життя. Як відомо, визначити конкретні параметри цієї співпраці доручено спільному органу, що складається з урядовців вищого рангу.

Треба визнати, що такі масштабні і радикальні наміри схвалюються в Україні не всіма. Виокремлюються супротивники зближення та посилення співробітництва зі Сходом, передусім Росією. Вони здебільшого посилаються на несприйняття ідеї спільного економічного простору в Європі, а також у тих країнах СНД, що так чи інакше орієнтуються у своїй політиці не на Москву (наприклад, ті, які увійшли до організації ГУУАМ).

Тим часом «заяву чотирьох» вітають офіційні представники Євросоюзу. Очевидно, для багатьох стали несподіванкою і висловлювання не найпалкішого прихильника тісних зв'язків з Росією Е. Шеварднадзе — про те, що Грузія розглядатиме можливість приєднання до даної ініціативи.

Натомість серед критичних закидів на адресу ідеї спільного економічного простору та її авторів проглядають і спроби альтернативного підходу до проблеми вибору стратегічного партнера та переведення проблеми «або-або» в дещо іншу площину. Висловлюються думки стосовно того, що домовленості про розширення співпраці з окремими країнами СНД і найпотужнішою з них — Росією стали можливими через заморожування стосунків України з Заходом і найважливішим його чинником — Сполученими Штатами.

Що можна сказати з цього приводу? Якщо фактор замороження відносин зі США і справді якоюсь мірою існував, то він відігравав аж ніяк не першорядну роль. Принаймні, ми не знайдемо скільки-небудь вагомої конкретики, яка доводила б протилежне.

Отже, у цій справі, мабуть, слід убачати не «дружбу проти когось», а прагнення України до розширення економічних зв'язків у рамках СНД, розвиток їх на базі якісно нових і, до речі, поширених у сучасному світі норм, стандартів та параметрів. На першому місці тут повинен бути прагматизм — тобто національні інтереси України, її вигода сьогодні і в перспективі. Ставити на це місце політику означало б укотре програвати і втрачати. Ми це вже, як то кажуть, проходили.

З огляду на сказане і, зрештою, за елементарною логікою було б доцільно, опонуючи задекларованим намірам, посилатися на конкретні обставини, факти й цифри. Це зробило б дискусії предметнішими, кориснішими і очистило б їх від нашарувань, які привносить зайва заполітизованість і які лише затемнюють зміст і сутність зіткнень думок та позицій з цього приводу. Хоча такі дискусії, безумовно, потрібні і корисні — як засіб зближення поглядів на винятково важливі, доленосні для нашого суспільства проблеми і, зрештою, як важливий вимір та індикатор рівня його демократичності.

Не зайво також наголосити, що диверсифікація економічного співробітництва в сучасному світі нерідко є об'єктивною необхідністю, імперативом, з яким просто не можна не рахуватися. Цнотливість у таких питаннях — не найсильніша якість держави, а молодої — особливо, і не найкращий спосіб привернути інтерес та увагу до себе у світі. Адже саме активізація економічних взаємин України з її східним сусідом одразу змусила звернути на неї погляди потенційно впливових і перспективних західних партнерів. Наприклад, домовленість про українсько-російське співробітництво в галузі трубопровідного транспорту відіграла не останню роль у залученні Німеччини до модернізації нашої газотранспортної системи. Йдеться також про участь у цій справі Франції.

Зробити можливим такий крок у розгортанні економічного співробітництва з Росією та іншими пострадянськими країнами дали змогу не лише традиційні зв'язки та високий ступінь кооперації промисловості обох країн. І сталося це не тільки через замороження політичних стосунків із США в останні півтора-два роки.

Головною причиною було більш як десятирічне небажання всього Заходу належно реагувати на Україну та її економічний потенціал.

То що було робити? Чекати ще з десяток років?

Звичайно, у виборі економічних партнерів не повинні переважати імпульсивні моменти. Цьому мають передувати ретельні наукові дослідження й обґрунтування, пов'язані насамперед з практичним розв'язанням найактуальніших внутрішніх, передусім соціальних, проблем, поєднанням невідкладних цілей з довготерміновими і, звичайно, міжнародними перспективами України.

На Заході, як і на Сході, часто-густо «короля править свита». Подивимось на досвід її ставлення до Росії, яка також зробила європейський вибір і яка теж ще не готова до кооперації з Європою в галузі трудового законодавства, соціальної політики, захисту прав споживачів тощо. Як писав з цього приводу Григорій Явлинський, «... перешкода не тільки в Росії, але й у спротиві європейської бюрократії, що не бажає дивитись на речі стратегічно». Хто зможе назвати хоча б приблизно дату, коли ця загартована й малопробивна бюрократія визнає готовність України до вступу в основні європейські структури? Причому визнає не на словах, а на ділі.

На користь тактичної орієнтації України на поглиблення економічної співпраці з пострадянськими країнами можуть промовляти і помітні зміни у внутрішньому й міжнародному становищі Росії. Економічно вона є самодостатньою державою, забезпеченою власними природними ресурсами, у тому числі такими, що найбільше цінуються нині у світі — паливними. Реальність і привабливість співробітництва з нею видається можливою і у зв'язку з політичною лінією, яку Москва нині проводить на пострадянському просторі. Істотним наслідком прагматизму часів президентства В. Путіна стала відмова від інерції політики «старшого брата», що матеріалізувалося, зокрема, у припиненні практики безперервного головування Росії в СНД.

Мабуть, у зв'язку з цим було б зовсім не зайве зважити сьогоднішнє ставлення до України, її політико-економічну вагу та авторитет в СНД, з одного боку, та у Євросоюзі — з другого. Інакше кажучи, вирахувати, де з нашою державою рахуватимуться більше під час вироблення та прийняття принципово важливих рішень — у тому числі тих, що стосуються її самої.

Безсумнівно, поглиблення економічних взаємин з колишніми радянськими республіками і, зокрема, з Росією не призведе до негайної структурної перебудови економіки України та раптового її прориву в світ високих технологій. Мету на даному етапі треба ставити реальну: через поєднання зусиль полегшити й прискорити забезпечення цих та інших зрушень. І саме для цього наш варіант єдиного економічного простору повинен ґрунтуватися на утворенні зони вільної торгівлі на принципах СОТ, убезпечувати від втягування України у будь-які наддержавні утворення. Тобто від виходу за межі економічних відносин.

Закиди критиків концепції спільного економічного простору стосовно того, що промисловість Росії базується здебільшого на застарілій технології і що кооперація з нею лише законсервує відставання української промисловості, не враховують істотних змін у науково-технологічній політиці Москви. Досить сказати хоча б про скоординовані зусилля президента, уряду й Академії наук Росії, спрямовані на активніше використання технологій військово-промислового комплексу, особливо тих, які розроблені або розробляються у так званих закритих містах.

Відмова від заполітизованих і заідеологізованих дискусій навколо зовнішньоекономічних орієнтацій покликана відіграти позитивну роль і у внутрішньому житті України. Спрямованість на співробітництво з Європою і Євразією, з Заходом і Сходом сприятиме дальшій консолідації всього суспільства і населення певних регіонів зокрема. Люди в різних частинах України дивляться на різні сторони світу, бо історично більше зв'язані з ближчими до них сусідами нашої держави. Те саме можна сказати і про політиків та партії, які користуються більшою чи меншою підтримкою у конкретних регіонах. Але це аж ніяк не означає, що вони не повинні враховувати настрої, інтереси та потреби населення усіх частин єдиної Української держави.

У ставці на власні сили та ресурси заради відродження та розквіту України, в курсі на активне її співробітництво і з Європою, і з Євразією синтезуються історичний досвід нашого народу і реалії світу, в якому він живе й працює сьогодні. Шлях, на який ступила Україна, досягши стабілізації, повинен отримати природне і гідне продовження. Він не має бути ані «європейським», ані «євразійським» — тільки українським і вести до зміцнення і процвітання нашої держави та добробуту її народу.

Сьогодні усі ми маємо стати далекоглядними політиками, а отже, чітко визначивши стратегію, не менш чітко окреслити й задіяти набір тактичних підходів для її досягнення.

ПЕРЕДПЛАТИЛИ І ВИГРАЛИ

Не розстанемося ніколи

Завдяки друзям нашої газети, колективам відомих підприємств електромеханічного заводу (КЕМЗ) та плодоконсервній фірмі ВАТ «Адамс» розіграш призів серед передплатників «Голосу України» в Кам'янці-Подільському та районі виявився особливо щедрим. «Озброївшись» надійною електропобутовою технікою КЕМЗу та важкенькими пакетами з популярною вітамінною продукцією «Адамса», призери тут же передали свої передплатні квитанції на наступне півріччя для участі в лотереї.

— З «Голосом» не розстанемося ніколи, — заявили наші шанувальники подружжя Ковалів, яке виграло вже вдруге, та Антоніна Жолинська з Оринина, Марія Крупнік з Кам'янця **(на знімку)**. — Навіть якби не було призів, газету ми любимо і кожен її номер чекаємо з нетерпінням.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

Фото автора.

Наш власкор — «Золоте перо Одеси»

Уперше підбито підсумки нещодавно заснованого конкурсу на здобуття премії міського голови для працівників засобів масової інформації «Золоте перо Одеси». У номінації «За особистий внесок у розвиток журналістики» премію «Золоте перо Одеси» з врученням диплома, нагрудного пам'ятного знака і 3000 гривень авторитетне журі присудило власному кореспондентові «Голосу України» в Одеській області заслуженому журналістові України Георгію Воротнюку, який працює в пресі вже понад чотири десятки років і багато сил та снаги віддав саме розповідям про людей Причорномор'я й Південної Пальміри, висвітленню здобутків і проблем рідного краю.

СПОРТ

«Динамо» у променях десятого тріумфу!

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 30-й тур.

«Карпати» — «Олександрія». 3:2. 5 000 глядачів. Голи: Швед, 40, Йовичевич, 53, Ковальчук, 54 — Журка, 14, Жилін, 88.

«Оболонь» — «Металург» Д. 0:3. 1 500. Джамараулі, 21, Ткаченко, 36, Деметрадзе, 45.

«Ворскла» — «Іллічівець». 1:1. 8 500. Бессараб, 70 — Поліщук, 84, з пенальті.

«Кривбас» — «Чорноморець». 2:4. 4 200. Борисенко, 84, Андрієнко, 90+1 — Косирін, 52, Гілазєв, 74, Колчин, 78, Балабанов, 88.

«Волинь» — «Дніпро». 4:5. 6 000. Алієв, 11, 26, з пенальті, Гулієв, 13, Сіанкам, 49 — Назаренко, 24, 70, Задорожний, 59, Єзерський, 64, Ротань, 84.

«Металург» Зп — «Таврія». 1:1. 2 000. Вишевич, 25 —Гайдаш, 53.

«Шахтар» — «Арсенал». 3:0. 16 500. Белік, 13, Левандовський, 45+1, Гай, 90.

«Динамо» — «Металіст». 4:2. 15 000. Шацьких, 8, 20, Федоров, 40, Белькевич, 78 — Паляниця, 47, Пушкуца, 61.

Підсумкова таблиця 12-го чемпіонату

	В	Н	П	М	О
Динамо	23	4	3	66—20	73
Шахтар	22	4	4	61—24	70
Металург Д	18	6	6	44—26	60
Дніпро	18	5	7	48—27	59
Арсенал	16	8	6	49—24	56
Волинь	12	5	13	37—44	41
Карпати	9	9	12	29—37	36
Чорноморець	10	4	16	31—45	34
Таврія	9	7	14	36—50	34
Іллічівець	8	10	12	34—38	34
Ворскла	8	8	14	26—41	32
Кривбас	8	7	15	25—37	31
Олександрія	7	9	14	26—43	30
Оболонь	7	7	16	32—45	28
Металург Зп	6	8	6	22—41	26
Металіст	6	5	19	19—43	23

Бомбардири: Шацьких Максим («Динамо») — 22 м'ячі, Белік Олексій («Шахтар») — 21, Венглинський Олег («Дніпро») — 19.

Якщо сказати відверто, то, либонь, найпалкіші прихильники київського «Динамо» засумнівалися, що їхній улюблений клуб зможе наздогнати і потім випередити «Шахтаря», котрий відірвався на сім очок. Скептики стверджували тоді, що див не буває. Однак, коли турнірний «пелетон» вкотився у травень, динамівські надії набули реальних обрисів. Тричі поспіль в очних зустрічах (фіналах турніру пам'яті Валерія Лобановського, Кубка країни і турі чемпіонату) гору взяли кияни. Як ще переконливіше можна довести свою перевагу в нинішньому сезоні?

Звичайно, синьо-білим допомогли, хто як міг, «Волинь», «Чорноморець», «Таврія» тощо, котрі відібрали очки в чинного на той час чемпіона. Але, зрозуміло, згадані колективи боролися не за динамівські інтереси, а лишень за власні.

Отже, віддамо належне стійкості й наполегливості колективу «Динамо» у боротьбі за мету. Його гравці і тренери попри все не зрікалися задуманого і таки дісталися вершини, хоча підйом був крутий і підступний. Нагорода за терпіння, копітку працю та самовідданість заслужена і справедлива — «золотий» дубль (шостий у дванадцяти національних чемпіонатах).

Хоча не всі матчі в сезоні, що минув, динамівці можуть віднести до видатних. Є ще чимало проблем на шляху до створення по-справжньому класного, злагодженого і конкурентоспроможного ансамблю, котрого нічим не залякати.

Утім, сьогодні на динамівській вулиці сонячно й весело. Це перший такий вагомий успіх у кар'єрах президента клубу Ігоря Суркіса та тренера команди Олексія Михайличенка. Сподіватимемося, вони не останні, а попереду будуть нові перемоги. Звісно, всі ми насамперед очікуємо вдалого виступу динамівців на європейській арені. Адже вони привчили прихильників до щорічних виходів на арену найбільшого клубного континентального балу — основного турніру Ліги чемпіонів.

— Треба вчитися на помилках, — сказав Михайличенко, — і в майбутньому робити все, щоб спадів у виступах було якомога менше. Та й загалом наша гра поки що дуже далека від досконалості — є ще чого прагнути. Те, що було візитною карткою «Динамо», слід підтримувати, розвивати, посилювати. Стосовно Ліги чемпіонів, то нічого нового не придумати. Перед нами завжди стоять високі завдання.

...Отже, «Динамо» візьме участь у третьому попередньому раунді Ліги чемпіонів, «Шахтар» — у другому. В Кубку УЄФА нашу країну представлятимуть донецький «Металург» і «Дніпро». Жеребкування євротурнірів відбудеться сьогодні в женевському готелі Noga Hilton.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

СИТУАЦІЯ

Хліб дорожчає, а м'ясо дешевшає

В АПК Запоріжжя — ситуація катастрофічна. Сподіватися на запланований урожай майже в два мільйони тонн зерна сьогодні марно.

Без кормів потерпає тваринництво Співробітники обласного управління сільського господарства і продовольства вже рекомендують заготовляти нетрадиційні корми. Косять очерет... Господарства «скидають» поголів'я, щоб хоч частково розрахуватися за кредити на ПММ, техніку. Ціни на м'ясо падають, м'ясопереробні підприємства переповнені сировиною, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Сіно з–за тридев'яти земель не привезеш...

ПРОГНОЗ

(Початок на 1-й стор.).

Навіть на полях приватної агрофірми «Єрчики», яку очолює Герой України Володимир Дідківський, переконалися: вегетація колосових припинилася, коріння відмирає. Хоч тут, завдяки впровадженню найсучасніших технологій, звичними стали врожаї зернових понад 70 центнерів з гектара. Тепер основна хлібна надія в області — на поліські райони.

Але крім цієї біди, є й інша: в районі загинули елітні багаторічні трави на 10 тисячах гектарів. На створення міцної кормової бази пішло багато років, а на її відновлення, за словами голови Попільнянської райдержадміністрації Володимира Руликівського, потрібно не менш як три мільйони гривень. Навіть високоякісне насіння люцерни придбати не так просто — раніше його завозили з Чечні. А тепер — серед літа, чого раніше й уявити не могли — доводиться переганяти худобу в поліські райони, де є випаси, бо вже відчувається велика скрута з кормами. Сувора реальність підтвердила правильність колишнього гасла: хочеш мати молоко і м'ясо — подбай про півтора-дворічний запас кормів.

Загалом по області значно скоротилося виробництво молока в реформованих сільгосппідприємствах. Прискорився спад поголів'я великої рогатої худоби. Мабуть, і через те, що в селах уже з'являються заготівельники м'яса, які пропонують смішну ціну за товар та ще й переконують: краще тепер здати, бо як зовсім нічим буде годувати, платитимуть за кілограм живої ваги ще менше.

Краща ситуація з кормами в північних районах області — там дощі все-таки пройшли. Але допікає інша проблема: бракує техніки для збирання. А в деяких господарствах — ще й робочих рук. У Народицькому районі, наприклад, є СТОВи, в яких на косовиці працюють майже одні лиш заробітчани із західних областей України і навіть з Молдови. Голова Народицької райдержадміністрації Василь Назарчук закликав керівників господарств південних районів якнайшвидше укласти взаємовигідні договори, залучитити сюди людей і техніку для заготівлі кормів.

Спекотна пора змушує селян поспішати. Досі в області сіна припасли вдвічі менше, ніж на цей час торік.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

ТРАГЕДІЯ

Загинув під час виконання

У Чопі на Закарпатті загинув сержант міліції, 25-річний Олексій Подрез. Це сталося під час затримання злочинця Івана Сабо, який побував за гратами шість разів і визнаний судом особливо небезпечним рецидивістом. У загиблого залишилася дружина на восьмому місяці вагітності, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Журналіста забили молотком

Затримано підозрюваних у вбивстві донецького журналіста Олександра Панича, який працював у газеті «Донецкие новости» і зник безвісти в листопаді минулого року. За словами прокурора обласного центру Олександра Ольмезова, затримані — знайомі загиблого. «Прокуратура встановила всі обставини злочину», — заявив прокурор. Вони, варто відзначити, жахливі.

Незадовго до смерті журналіст продав свою квартиру в Київському районі міста. Виручені гроші, стверджує слідство, витрачав разом із двома приятелями, які фактично жили за його рахунок. Одного ранку він вирішив покласти край «халяві» і вигнати нахлібників. Виникла бійка, під час якої Паничу завдали смертельних ударів молотком по голові.

Тож, як підкреслив прокурор міста, вбивство донецького журналіста не пов'язане із його професійною діяльністю, **інформує наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Гейзери у трубах

Унікальна кримська термальна свердловина запрацювала у селі Ведмедівка Джанкойського району. Так завдяки розробкам Інституту технічної теплофізики НАНУ і фінансуванню кримського уряду почали використовувати дарунок природи — нетрадиційну енергетику гарячих джерел, на які багаті підземні ріки півострова, **передає наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

ФОТОФАКТ

У Львові в Національному музеї проходить виставка картин Романа і Маргіт Сільських, присвячена 100-річчю з дня народження художників-авангардистів.

На знімку: під час роботи виставки.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

СУСПІЛЬСТВО

«Що ти зробив для України?»

З першого дня нашої незалежності й понині не було такого дня й години, щоб ми не думали про Росію. Можливо, не такою мірою, як закликав Борис Єльцин своїх співвітчизників: «Кожного ранку, прокинувшись, запитай себе: що ти зробив для України?»

Але, сподіваюсь, Росія не може поскаржитися на неувагу. Досить у посольстві ввімкнути радіо, телевізор чи розгорнути українську газету, щоб переконатися: про що б не йшлося — про газ, про нафту, про нелегалів, зрештою, про «вектори» наших політиків, обов'язково текстом чи підтекстом буде Росія. Так було і так буде. Недаремно ж шановний посол Черномирдін, який прекрасно знає ситуацію в Україні, іноді каже: «А куди ви подінетесь?»

І це — свята правда. **Росія — такий айсберг в українському космосі, який українцеві ні обійти, ні об'їхати. Усі давно усвідомили, що вести дискусії про те, чи треба нам підтримувати зв'язки з Росією, чи ні, просто недоречно.** Та ніхто так усерйоз і не говорить, як це чується декому з тих, у кого ще не минулася алергія на європейський вибір України. І коли й звучать критичні ноти, то треба уважно вслухатися в їх історичний контекст, який за будь-якої фантазії навряд чи можна назвати ідеальним, або зважати на конкретний привід, що їх у наших недосконалих відносинах також хоч греблю гати.

Тож зовсім не хочу применшувати ні здобутків, ні глибину суперечностей у наших стосунках. Хочу тільки наголосити, що українському народові ніколи не були притаманні ані відсутність почуття здорового глузду, ані патологія недружності чи злопам'ятства. Тому треба зрозуміти головне: він дуже зачекався безкорисливого й рівноправного ставлення до себе. Досвід показує, що коли цього не буде, не буде й високоефективних, взаємовигідних, демократичних відносин, духом яких пронизаний Договір про дружбу, співробітництво і партнерство, що так нелегко дався нашій дипломатії.

На жаль, з самого початку «шлюбнорозлучного» процесу надії на його цивілізоване закінчення з тріском провалилися. Не було встановлено атмосфери довір'я і чесності в стосунках договірних сторін. Усе будувалося за формулою не математиків, а картярів: раз — пишемо, два — в умі. Чи, певніше, за пазухою? І треба визнати, що такі підходи не подолано й досі.

Не хочу звинувачувати нікого персонально, а запитаю: всі наші уряди разом узяті: **коли ж нарешті буде розв'язано питання правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього Радянського Союзу, об'єктів нерухомого майна в багатьох країнах за кордоном?** Адже це питання вже кілька разів порушувалося Верховною Радою (1996, 1997, 2000 рр.), давалися відповідні доручення Кабінету Міністрів, привертала увага Президента, а віз, як кажуть, і нині там. Удавати, що проблеми не існує, ніхто не має права. Бо це не його особиста справа. Це конкретний національний інтерес, про який абстрактно так полюбляють говорити чиновники.

Я був ініціатором останніх парламентських слухань з цього питання. І що я маю казати своїм виборцям? Що Росія не тільки не хоче вислуховувати аргументи українського уряду, а й навіть не надала належної інформації, за винятком того, що «все, що було нашим всесоюзним, стало нашим всеросійським»? Золоті, валютні, алмазні фонди тощо. А може, про те, що наш уряд або мало що робить, або просто пасує перед Москвою? Інакше чим пояснити, що ми не здатні домогтися навіть того, що нам належить?

Звичайно, Росії легше впливати на Україну. У неї газ, нафта, війська Чорноморського флоту, величезна власність на нашій території, сильний «тіньовий» капітал в українській економіці, вікова традиція «старшого брата», гласна чи негласна «російськомовна солідарність». Не хочу вступати в полеміку, чи був Радянський Союз імперією, а союзні республіки — колоніями. Але те, що правонаступник Союзу — Російська Федерація так некоректно поводиться з іншим правонаступником — Україною, наводить на думку про стару школу відносин столичного патрона з провінціалом. А водночас і про помітне безсилля нашого уряду, що нам особливо боляче. Буду вдячний, якщо мені доведуть, що це неправда.

Хотів би в цьому контексті звернути увагу на очевидну невідповідність багатьох названих і неназваних тут фактів високим означенням «стратегічні відносини», «стратегічне партнерство», «історичні зустрічі», якими постійно характеризуються стосунки наших держав і лідерів. Як на мій погляд, стратегічні відносини — це передусім найвища ознака їх якості, найвища планка, котру спільно долають партнери. І щоб надати гармонії нашим відносинам і дефініціям, а не видавати бажане за дійсне, я пропоную використати Рік Росії в Україні і проголошене Президентом відзначення 350-річчя Переяславської козацької ради для того, щоб остаточно поставити крапку в питаннях, російське ставлення до яких не має нічого спільного з добросусідством.

Не треба забувати, що добра слава іде за добрими справами. І навпаки. Коли розпадався Радянський Союз, Ощадбанк СРСР розпорядився перевести 120 мільярдів карбованців банківських активів з України до Москви. Слухняні українці виконали вказівку. Як це вдарило майже кожного жителя України, можна судити з прокльонів пенсіонерів, що не стихають у наших ощадкасах і на адресу Москви, і на адресу власного уряду, який має проблему на дуже багато років.

Серед «шлюбнорозлучних» проблем не може не тривожити і занадто вже розтягнуте в часі вирішення питання про статус і облаштування українсько-російського кордону. Йдеться про 2484 км повсякденного зіткнення інтересів двох держав, двох народів. Можна було б уже не згадувати про це, враховуючи певний прогрес останнього часу. Але, поки нас заколисували байками про привабливість прозорих кордонів, країну саме через східний кордон наповнили синами й дочками мало не всієї Азії, яких треба утримувати, годувати, лікувати. Можна сподіватися, що Євросоюз колись подякує українським прикордонникам за систематичне перекриття каналів проникнення нелегальних мігрантів та наркокур'єрів на Захід. Та було б ще краще, якби ми почули нарешті інформацію, що наш східний кордон також став «непрозорим» для цієї публіки. Як і для злочинців, подібних до тих, імена яких звучали нещодавно на процесі про вбивство Щербаня й Гетьмана і яким залюбки вдавалося курсувати між Україною й Росією. Щоб було, врешті, укладено угоду про повернення нелегалів (реадмісію), чого роками уникає Росія, демонструючи тим самим небажання розв'язувати ці болючі проблеми.

Усе ще в підвішеному стані перебуває питання морських кордонів України. У безкінечних двосторонніх дискусіях, скупа інформація про які час від часу оприлюднюється, як на наш погляд, багато води, але мало кордону. Результат поки що не виправдовує оптимістичних заяв учасників переговорів. Тим більше що **непоступливість Росії не дає підстав для впевненості в тому, що не відбудеться якогось «реверсу» чи відкату в наших позиціях.** Мабуть, на це й розраховує російська сторона. А можливо, справа затягується росіянами свідомо? Скажімо, до 2017 року, щоб потім «пролонгувати» її разом із статусом Чорноморського флоту?

Перелік, на жаль, можна продовжувати.

Повторю: було б добре, якби Рік Росії в Україні ознаменувався позитивним розв'язанням усіх цих проблем, стан яких не прикрашає наші відносини.

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ,
народний депутат України.

Діяти в інтересах держави

ТОЧКА ЗОРУ

Минулого тижня політична напруженість навколо багатостраждального нафтопроводу Одеса—Броди почала спадати. Українська еліта перейшла до прискіпливого аналізу справжніх причин невдачі цього без перебільшення національного проекту. Гасла змінила прагматична цікавість: «А що ми отримаємо, якщо реверсуємо?».

Після дворічних чекань на реальні кроки з боку Польщі та ЄС Україна розпочинає прораховувати південний варіант використання нафтопроводу. Тюменська нафтова компанія запропонувала урядові створити робочу групу, яка розгляне переваги та недоліки використання труби задля експорту російської нафти. Цілком можливо, що її висновки будуть схвальними, оскільки жодна західна компанія за два роки так і не спромоглася запропонувати Україні реальні гарантії використання Одеси—Бродів, а отже, і реальних надходжень до державної скарбниці.

Численні і справді наполегливі намагання українських урядовців на чолі з главою держави «підштовхнути» нафту до нашої труби не принесли жодного результату, крім ввічливих запевнень європейських дипломатів у «зацікавленості». «Хоч одна компанія запропонувала нафту через цей нафтопровід? — риторично спитав Президент у Рівному, додавши: — Треба закінчити політику і думати про Україну. А не пинити цим нафтопроводом, пустим і нікому не потрібним».

Виникнення альтернативи дещо шокувало наших західних партнерів. Вони аж ніяк не сподівались активізації процесу з боку української влади, тому чергові заклики Заходу (а їх надзвичайно побільшало після появи «російського варіанта») були не дуже добре сплановані і дещо хаотичні. 29 травня американський посол Карлос Паскуаль заявив, що «уряд України, «Нафтогаз» і «Укртранснафта» повинні продемонструвати конкретні докази своєї рішучості реалізувати проект Одеса—Броди».

Навіть пропускаючи повз вуха стилістику заяви, слід зазначити: **Україна вже давно довела свою рішучість, інвестувавши понад 450 мільйонів державних доларів у будівництво «труби».** А от щодо рішучості самих США, то найвлучніше висловився з цього приводу Леонід Кучма: «Сполучені Штати заявляли неодноразово, що головний транспортний коридор постачання нафти з Каспійського регіону — скажіть, будь ласка, який? Баку—Джейхан!»

До того ж західні партнери не раз розчаровували Україну — так, як це було після закриття Чорнобиля, «харківської ініціативи», інших поступок. У часи проектування та будівництва нафтової магістралі ми сподівалися переконати Захід суто економічними аргументами: адже **український маршрут найкоротший, не проходить через гори, через сейсмічно небезпечні райони або зони міжетнічних конфліктів, та й найдешевший в будівництві.**

На жаль, економіка виявилася не вирішальним фактором. З політичних міркувань каспійську нафту помпуватимуть через Грузію та Туреччину, оминаючи Україну. Вартість нафтопроводу Баку—Джейхан, яким піде нафта, становитиме не менше 3 мільярдів доларів, які внесуть західні нафтові компанії. Чи не тому, що посилювати Україну не входить в їхні плани?

Є в Україні і принципові супротивники реверсу. Наприклад, народний депутат Олександр Гудима заявив, що пропонуватиме «Нашій Україні» виступити з протестом проти реверсивного використання Одеси—Бродів. Але що натомість пропонує О. Гудима? Щоб труба простояла ще кілька років, завдаючи збитків, а тим часом Росія добудувала другу чергу терміналу в Приморську і втратила до української нафтотранспортної системи інтерес? Чи, може, є якийсь альтернативний план з твердими гарантіями Заходу на постачання нафти, нам невідомий?

Схоже, головна ідея в тому, що коли Росія відмовиться поставляти нам нафту, ми зможемо її імпортувати через термінал у Південному. Сама по собі ця думка досить приваблива, проте не варто забувати, що держава не здійснює операцій на ринку нафти та нафтопродуктів — це прерогатива компаній.

Навіть якщо припустити, що уряд розпочне торгувати нафтою, то неминуче виникає інше запитання: де її переробляти? Адже найбільші нафтопереробні підприємства продані тим-таки російським компаніям. Не кажучи вже про технічні проблеми поставки нафти з Південного до найбільших Кременчуцького, Лисичанського та Херсонського НПЗ, на які припадає близько 85% загальних переробних потужностей України. Два НПЗ, що залишаються під контролем українських власників, Дрогобицький та Надвірнянський, нездатні задовольнити потреби держави через малу потужність.

Крім того, Південний — не єдиний термінал в Україні, що може приймати нафту з моря. Ще в далекому 1997-му таку можливість отримав Одеський порт, з якого навіть збудовано трубу для подачі нафти на Одеський НПЗ. Проте і ця ініціатива себе не виправдала. Нею жодного разу не скористалися — не було потреби. А якщо говорити про можливість кризи в забезпеченні держави нафтою, то її слід вирішувати імпортом готових нафтопродуктів, як Україна, власне, й робила — востаннє 2000 року. Це і оперативніше, і дешевше.

Говорити про енергетичну безпеку у нафтовій галузі саме тепер, коли більшість НПЗ перебуває в руках росіян, схоже, запізно. Та й проект Одеса—Броди не має до забезпечення українських заводів нафтою жодного стосунку.

Український нафтопровід є суто транзитною магістраллю, напрямок руху нафти якою аж ніяк не впливає на швидкість обертів лічильника, що підраховує транзитні доходи України.

Бо першочергове завдання Одеси—Бродів — повернути вкладені у нього 453 мільйони доларів (2,4 млрд. гривень), витрачені на будівництво з державного бюджету. Вочевидь, відмовляючи собі в необхідному, держава покладала на повернення цих коштів певні надії, плануючи спрямувати майбутні доходи на соціальний розвиток, розрахунки за міжнародними позиками тощо. Початок роботи Одеси—Бродів мав згенерувати й додаткові робочі місця на заході України, причому не лише серед нафтотранспортників, а й у суміжних галузях економіки.

На сьогодні маємо констатувати, що нічого з запланованого не зроблено. **Нафтопровід уже майже два роки проїдає державні кошти, що витрачаються на підтримання нормального технічного стану труби.** Тому важко не погодитися з Президентом, який, оцінюючи перспективи завантаження трубопроводу, сказав: «Ми будемо діяти в українських інтересах — і нічиїх інших: не російських, не європейських. Своїх».

Микола БЛИЗНЮК.

Кінь для малюків від... міністра транспорту

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Його, великого, з лагідними очима, привіз до сиротинця начальник управління справами «Укрзалізниці» Іван Михайлович Грущак. Дітлахи вмить галасливо осідлали гривастого. Іграшкового коня мало не в натуральну величину з якоїсь нагоди Міністру транспорту України, генеральному директору «Укрзалізниці» Георгію Кірпі подарували друзі, побажавши міцно триматися в сідлі. Міністр сам планував побувати в сиротинці з таким подарунком від добрих людей, розсудивши, що дітям це буде неабияка радість. Важливі справи завадили, але Георгій Миколайович слова дотримав: і коня доправив, і транспорт, завантажений іграшками, олівцями, книжками-розмальовками, медикаментами, крупами, дитячим харчуванням, печивом, мийними засобами та різноманітними дрібницями, потрібними в господарстві, загалом на 23 тисячі гривень.

...Торік Георгію Кірпі та іншим розробникам нової марки тепловоза було присвоєно Державну премію України. Георгій Миколайович своєю часткою — понад сімома тисячами гривень розпорядився так: попросив помічників знайти сиротинець, де утримують обездолених дітей, щоб придбати для них те, чого вони найбільше потребують. Головний лікар Білоцерківського будинку дитини Тетяна Грибан попросила меблі — столи та стільчики, шафи з полицями для іграшок і всякої-всячини, бо ті, якими доводилося користуватися, розсипалися на очах. Георгій Миколайович виконав прохання, додавши ще іграшки та ласощі для малюків, які сам і привіз до Білої Церкви. І, побачивши дитяче горе, вже не зміг про нього забути. А хіба забудеш, побачивши таке?

У сиротинці, офіційна назва якого — Білоцерківський будинок дитини, виховується 64 наших громадянина, віком від двох тижнів до чотирьох років. Власне, тут немає сиріт, у повному розумінні цього слова. Адже в кожного з маленьких його мешканців є або мами й тата, або самі лише мами: алкоголіки, наркомани, психічно хворі чи просто хворі люди, з усіма наслідками, що з цього випливають для їхніх спадкоємців. Коли деякі матусі раптом чомусь згадують про своїх чад і приходять їх провідати, то нерідко буває, що дво-, чотирирічні малюки з жахом заповзають під ліжечка чи в будь-які закутки...

Тут є діти, вражені хворобою Дауна, церебральним паралічем, епілепсією, пороками серця, гепатитами. Є кілька симпатичних, рум'янощоких бутузів — ВІЛ-інфікованих. У багатьох — «букети» захворювань, одне складніше від другого. І майже всі вони, за невеликим винятком, розумово відстали від своїх благополучних ровесників. Хто на два-три місяці, а хто й на рік-два.

Ті болячки, які можна вилікувати, те, що можна прооперувати, сказала мені головний лікар будинку дитини Тетяна Грибан, лікується чи оперується в лікарнях або клініках. І ніде не вимагали за це грошей чи ліків. Котрі потрібно було придбати за власний кошт. Хіба що медсестри сиротинця у таких випадках виходжують у лікарнях своїх підопічних. А діти з невиліковними захворюваннями можуть сподіватися лише на доброту тих, у чиїх руках вони опинилися волею долі. Приміром, чотирирічний Костик виявляє реакцію лише тоді, коли нянечка чи медсестричка гладять його по голівці: радісно посміхається і, ніби кошеня, треться об добру руку. Але це єдиний вияв його почуттів, з жалем каже терапевт Тетяна Юрченко.

За ВІЛ-інфікованих немовлят можна хіба що молитися Господу: тутешні дорослі з надією чекають, коли вони доростуть до 17-місячного віку — саме в цей час, можливо, аналізи не покажуть наявності загрозливих антитіл, і діагноз можна буде зняти. Таких випадків було небагато, але вони все-таки були, що ставало святом для всіх працівників дитячого закладу. А з тими малятами, які приречені носити в собі страшний вірус, звичайно, є проблеми: нянечки, вихователі, медсестри мають стежити, щоб вони не покусали чи не подряпали інших їхніх підопічних, а то й дорослих: це ж звичайні діти, котрі бавляться, роблять шкоду, сміються і плачуть, як і всі інші. До речі, нянечки, що опікуються такими дітками, мають надбавку до зарплати за ризик — 10 гривень.

Однак **найбільша проблема цього закладу, втім, як і багатьох інших, схожих з ним: катастрофічно бракує коштів. На все: харчові продукти, медикаменти, разові шприци, памперси, мийні засоби, мило, побутову техніку, ліжечка, іграшки. Власне, на те, без чого людина обійтися не може, в тому числі й така маленька. Обласне управління охорони здоров'я спрямовує кошти на найпотрібніше, але їх замало**.

Я запитала в головного лікаря Тетяни Грибан: «А що наші меценати чи ті, які колись, у світі іншому, потребуватимуть бодай якоїсь поблажливості Вищого суду за не завжди праведні вчинки?» Адже зазвичай, щоб очиститися, грішники мають зробити добру справу для убогих чи покараних долею. Тетяна Павлівна сумно зітхнула: «Було раз: невідомий переказав 2,5 тисячі гривень». Вона розповіла, що державних коштів бракує, тому доводиться їй оббивати пороги фірм заможних наших співгромадян і просити допомоги. Бо вона не може залишити малюків без вітамінної і калорійної їжі, ліків, усього, що їм украй потрібне. Буває, стомлюється ходити з простягнутою рукою. Як-от цьогорічного Дня захисту дітей. Думала: кого ж ще захищати, кому ж і не допомагати цього символічного дня, як не таким знедоленим? Сподівалася, що хтось про притулок згадає, бодай одна-єдина організація або одна-єдина людина. Ніхто не згадав. **Про Білоцерківський будинок дитини якось розповідали в телепередачі. Працівники думали: от покажуть наших діток по телевізору — вони ж такі славні, тільки що сироти, може, хтось трішечки підсобить. Ніхто не відгукнувся, нічиє серце дитяча біда не зачепила. Але от — подарунок долі: подзвонили від генерального директора «Укрзалізниці» й запитали, що привезти?**

— Ми просто щасливі, що «Укрзалізниця» обізвалася і тамтешні керівники, дай їм Боже здоров'я, про нас згадали, — каже Тетяна Павлівна. — Ми так багато потребуємо, що не знаєш, що й просити. Нам бракує спеціального басейну для малюків з ураженим хребтом. Без басейну вони приречені назавжди залишитися інвалідами: коли зараз не виправити цієї вади, то потім буде пізно. Нам потрібно поміняти дитячі ліжечка, бо ті, що маємо, вже не витримують жодної критики. У нас такі старі пральні машини, що я вже й не знаю, як наші працівниці з ними справляються. Нам потрібен звичайний паркан, бо старий почасти сам упав, почасти його потрощили, вочевидь, ті, хто не знає, що образити убогого — великий гріх. Зрештою, дітям потрібні не тільки каші, а й овочі. Я не кажу вже про яблука, свіжі ягоди, апельсини чи банани.

Старший педагог Валентина Дерягіна, яка працює з кожним вихованцем — така специфіка її роботи, не має спеціальних методичних посібників — діти ж особливі. Бракує також книжечок саме для малюків такого віку — про Колобка, Курочку-Рябу, Івасика-Телесика...

Головний лікар має і ще один головний біль і нерозв'язну проблему: перевірки контролювальних органів. Тетяна Павлівна не заперечує проти контролю, але кожна перевірка додає їй безсонних ночей. Адже для дитячих закладів, як цей, установлено норми харчування. За ними дитина має споживати, приміром, один шматочок хліба чи два печива й аж ніяк не більше. Коли їх бракує, то до керівника закладу немає претензій. Коли доброзичливці, як це зробила «Укрзалізниця», закупили для сиротинця харчові продукти чи одяг, то все те має бути оприбутковане і підзвітне, бо не дай Боже, у коморі виявиться продуктів більше, ніж їх обліковано! Втім, за нормою дитина, однак, не має права на зайву цукерку чи печиво. Але ж вона потребує не тільки таку кількість продуктів, щоб не померти від голоду, а й ласощів, не тільки блакитний бантик, а й рожевий, не одну пару взуття, а кілька. Хто, зрештою, визначає її потреби, як не її батьки? В цьому разі — персонал сиротинця. Але над ними висить постійне «ні».

...Тут чисто вимита підлога, домашні фіранки на вікнах і пахне смачною їжею, бо коли ми приїхали, то саме наближався час обіду. Звичайно, тут чекали гостей, тому нянечки, медсестри, вихователі причепурили дітей. Але коли дім запущений, то жодне, навіть генеральне, прибирання не приховає занедбаності чи обідраності приміщення. А тут скрізь відчувалася рука господині. **Так, дім не багатий, але затишний і чистий. Малюки — товстощокі карапузи аж ніяк не вирізняються від домашніх — доглянуті, чистенькі, одягнуті в акуратне вбрання. Три-чотирирічні діти вже знають, що з прибулими треба вітатися. Вони не ховаються по закутках, не бояться чужих людей, допитливо розглядають книжки з малюнками, іграшки. Ми їх жаліємо, каже одна з нянечок, бо поки вони в нас, то тільки й щастя. Хто знає, як складеться їхня доля в майбутньому?**

Хоч як прикро, але щасливі долі цих дітей — певніше — щасливий виняток. Тому персонал сиротинця намагається якомога скоріше «прилаштувати» своїх дітей. Тобто подбати про їхнє всиновлення. Простіше з так званими нічийними дітьми, від яких ще в пологовому будинку відмовилися їхні матері, або ті, чиїх мам і тат позбавили батьківських прав. Значний відсоток їх усиновляють. Переважно іноземні громадяни й значно менше — українські родини. А ще працівники будинку дитини гуртом умовляють безпутних батьків —алкоголіків чи наркоманів, котрі вже деградували, написати заяву про відмову від дитини, вважаючи, що з ними малюки пропадуть. Адже за певний час вони мають повернутися додому, до батьків, які, буває, й житла не мають, бо пропили все до останньої копійки. Відмовившись від малюка, вони дають йому, можливо, останній шанс: бути всиновленим і мати гідне життя...

Люди, які працюють у сиротинці, повинні мати воістину велике серце, бо дивитися без жалю на цих малят неможливо. А вже про працю, денні і нощні труди їхні, безсонні ночі годі й казати. Тільки, здається, їм і потрібні ці нічиї діти. Чи надовго у них стачить сил нести цю ношу? Будинок дитини потребує так багато і так мало — нашого тепла і нашого хліба. Його адреса: **09113, м. Біла Церква, вул. Крижанівського, 6. Тел/факс: 263/680 71; 263/412 94.**

Валентина ПИСАНСЬКА.

Біла Церква.

ОФІЦІЙНО

Відкритий лист до депутата Верховної Ради України В. Ющенка

Шановний Вікторе Андрійовичу!

Група народних депутатів від «Нашої України» веде пошук шляхів поповнення бюджету і зупинилася на позабюджетних страхових фондах: мовляв, чи не багато там будується, а в лікарів заробітна плата низька. Мене немов блискавкою вразило: коли ж ми навчимося не зазіхати на те, що ефективно працює. Так, щоб було чим платити зарплати лікарям, потрібно від балаканини переходити, врешті-решт, до впровадження в Україні ще одного виду соціального страхування — медичного. А тут фактично запропоновано знищити ті страхові фонди, які з величезними потугами породила Верховна Рада.

На розгляд Верховної Ради України внесено проект закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу та деяких інших законів України» (реєстр від 02.06.03р. № 2139), де передбачено доповнення ст. 13 Бюджетного кодексу України частиною 9 такого змісту: «Усі державні цільові фонди, які створюються за рахунок податків і зборів (обов'язкових платежів), включаються до Державного бюджету України і використовуються за цільовим призначенням».

Упровадження цієї норми, вважаю, призведе до наслідків, які ми вже «мали честь» пережити в середині 1990-х. Спочатку включили до складу держбюджету кошти Пенсійного фонду, за кілька місяців їх «проїли», а потім декілька років загальними зусиллями долали проблему погашення заборгованості з пенсій!!

У 1997 році протягом однієї ночі без попередження були блоковані рахунки Державного центру зайнятості, і всі кошти до копійки перерахували на рахунки держбюджету. Я сама протягом семи місяців, працюючи в міському центрі зайнятості, сиділа без заробітної плати і годувала дітей пиріжками з квасолею, а безробітні залишали своїх малюків у кабінеті директора центру зайнятості. Навіщо повторювати помилки. Якщо чиясь рука залізла в кишеню цільових фондів і використала їх же кошти не за цільовим призначенням, рубайте ту руку, але не дійте за комуністичним гімном «Весь мир разрушим, а затем...» Ламати — не будувати.

Ми тільки-но впровадили нормальну роботу лише трьох страхових фондів. Наслідки їх роботи перевершили сподівання. Зникли заборгованості з відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, вчасно сплачують за лікарняні, зросли обсяги коштів, що спрямовують на допомогу жінкам, оздоровлюються діти влітку. Кому все це спокою не дає? Скільки за рахунок коштів Фонду обов'язкового державного страхування на випадок безробіття створено додаткових робочих місць! Люди отримують роботу, надію на краще! Невже це недолік, що в Охтирці побудовано нове приміщення центру зайнятості. Лише торік його послугами скористалися 4985 осіб — це третина зайнятого в місті населення!!!

Безробітні отримали можливість почувати себе людьми, а не покидьками на соціальному узбіччі. Кому це заважає спокійно жити?

Сьогодні до мене звертаються сотні людей, яким затримують заробітну плату, — ось проблема, над подоланнями якої потрібно працювати. Сьогодні лікар і технічний працівник отримують майже однакову заробітну плату — саме ця проблема гідна депутатської уваги.

Як член партії «Християнсько-Демократичний Союз», депутат якої належить до очолюваної Вами фракції, як міський голова Охтирки, який ішов на вибори під прапорами блоку «Наша Україна», як фахівець у галузі соціального захисту населення і правового забезпечення функціонування ринку праці, закликаю Вас не допустити знищення цивілізованих паритетних (держава — роботодавець — застрахована особа) засад соціального страхування населення.

Прийняття зазначеного вище доповнення до Бюджетного кодексу України ще раз доведе всьому світу, що ми ніяк не можемо відірватися від кайданів соціалістичного минулого...

З повагою і сподіванням на перемогу здорового глузду,
Ірина ДЕМЧЕНКО,
міський голова Охтирки.

Від редакції. *Подібні листи керівники міст і районів Сумщини, колишні і нинішні народні депутати від Сумської області адресували Голові Верховної Ради України Володимиру Литвину, керівникам фракцій і комісій українського парламенту з вимогою не допустити непродуманих рішень, які, без сумніву, спричинять в Україні нову соціальну напруженість.*

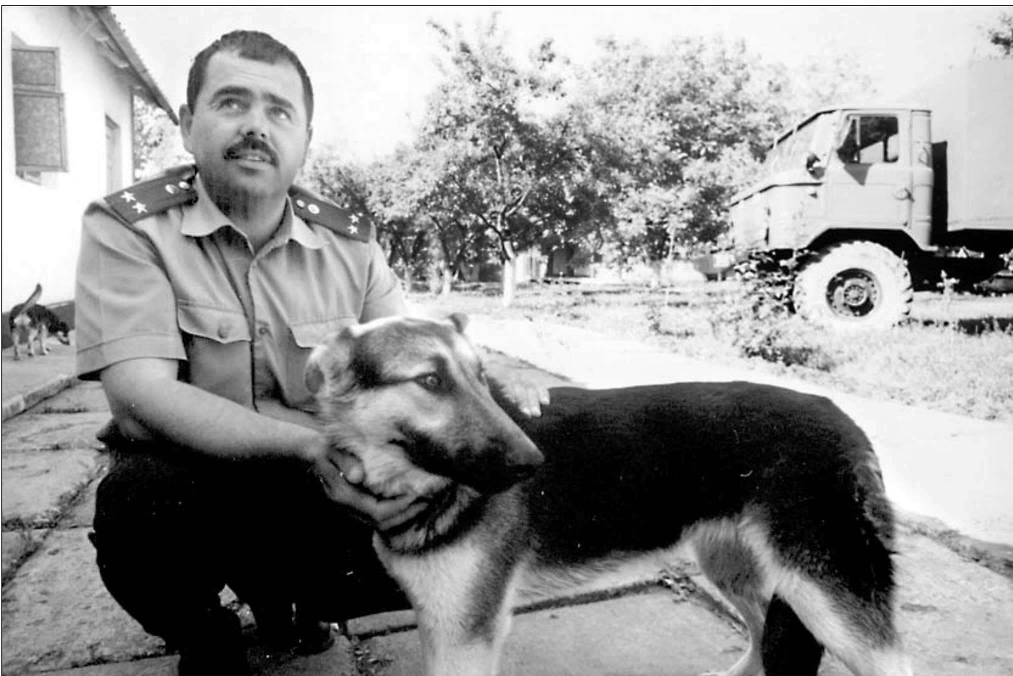
ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА БУКОВИНІ

Буковинські дороги «Голосу України» з роками сплелися в багатосерійну стрічку. Якби це було кіно, то ми жалкували б про брак зображувальних засобів: лише самовпевнені вважають, що різновелике різнобарвне розмаїття легко охопити кватиркою камери. Суб'єктивізм журналістів дарує більше простору для уяви…

Цього разу екіпаж голосоукраїнців не дерся в гори, рідні графові Дракулі. Не гостював у вічних, як ця земля, бабусь із люльками. Чоловіки нашої команди не загравали до веселих гуцулок, які приїжджають на гірський карнавал — свято виходу на полонини. Ми навіть не доїхали до лінії, де смерекові п'яти гір переломлюють у кут приспану спекою рівнину.

Подорожували там, де грунт під колесами стогнав від жадання дощу. У завмерлих вітряках час терпнув, перетворюючись на сухе вино. Певне, термін «сухе» пов'язаний з виснажливим літом, яке вибирає для своїх алхімічних вправ виноград. Таким напоєм із сонця й степового вітру нас пригощав власний кореспондент «Голосу України» у Чернівецькій області Сергій Сулима.

Експедиція в межиріччя

Прикордонний етюд: підполковник Павло Кобенко з вівчаркою Гердою

Бджола — громадянка без паспорта

У комендатурі «Новоселиця» ми, як те нещадне сонце, знущалися з прикордонників, розкручуючи їх на оповідки про тернисті дороги. За цей короткий час тут затримали двох порушників. Хитра вівчарка Герда прийняла похвалу на свій рахунок (хоча, здається, під час подій вона ніжилася на сонці). Але коли ми фотографували, перша побігла позувати біля коменданта — підполковника Павла Кобенка.

А стосовно історій, то ані біса з цих прикордонників не витягнеш. Цей висновок — підсумок і попередніх вояжів на буковинські застави: високогірну «Руську» та «Білу Криницю», що сусідує із селом старообрядців. Нині ми вивідали зовсім мало: те, що застави комендатури дислокуються у двох районах Чернівецької області. Що охороняють хлопці кордон з Румунією та Молдовою. І що під час дорогоцінного відпочинку прикордонники з-поміж багатьох видань віддають перевагу «Голосові України».

Коли прощалися, підполковник Кобенко переконував нас: «Тут у нас зразковий підрозділ, найкращий у прикордонних військах країни».

А стосовно собаки Герди, то один солдатик так казав: «У нас є пси і більші і клошастіші». Про собак судити не берусь, а от румунські бджоли, котрі живуть за дротом кордону, великі нахаби. На обід по нектар вони літають у нашу, українську, комендатуру.

Світанковий час феноменів

У главі про прикордонників ми обминули розмови про молодий вік коменданта. І дарма. Люди на цих рівнинах, порізаних ярами, товтрами, печерами, цілющими сірко-водневими та залізистими джерелами, особливі. Вони хапають свої зірки замолоду. Не тому, що південні світила такі близькі. Просто цей ареал якось дивовижно пов'язаний з мудрістю, обдарованістю, добротою, необхідними для долання висот.

Тож ми не приховували свого захоплення і від знайомства з головою Новоселицької районної державної адміністрації — 32-річним Миколою Гладчуком. 2000-го року Микола Петрович став біля керма проблемного району. На той час він був наймолодшим в Україні головою райдержадміністрації. 31 населений пункт — і в кожному заборгованості з різних виплат. Коли новий голова прийшов в одну із шкіл, вчителі клацнули замком: «Не відпустимо, доки не дасте гроші». Невідомо, як йому це вдалося, але до квітня 2001 року Микола Петрович взяв та й погасив у районі заборгованість у пенсіях, зарплатах, допомогах матерям з дітьми. Ось вам і буковинський феномен.

Тепер Новоселицький район (що, як ви вже зрозуміли, став цього разу нашою територією досліджень) один з найкращих. Він помітний порівняно з сусідніми не лише тому, що тут народилися Софія Ротару, Микола Мозговий, Лілія Сандулеса. У загальному обласному рейтингу район міцно утримує третє місце. Сильний бік новоселицької землі — це, за словами Миколи Петровича, дуже працелюбні люди. Слабкий — брак інвестицій. Особливо, коли навколо тільки й чути заклинання про цивілізований ринок, про нові технології, прогрес науки і техніки... Що далі, то більше потерпають села від нестачі фахівців. Не лише ІТР, а й тих самих механізаторів. Новоселицькі керівники розробляють для району програму «Кадри». Але ж програма такого спрямування повинна розроблятись на рівні держави. Як залучити й утримати молодих спеців — питання державного порядку.

Голова Новоселицької районної державної адміністрації Микола Гладчук

Район складний для паювання. За щільністю, каже Микола Гладчук, вони другі в області. Усі хочуть одержати кращу землю. А доводиться брати, на жаль, і кращу, і гіршу. Середній пай у місцевого господаря — 1,2 га (тоді як у східних областях селяни інколи одержують і по 8—9 гектарів). Чого бажають керівники району? Щоб народні депутати розробили механізм розумного розподілу паїв. Якби у законі було все чітко розписано, на місцях не шукали б власних шляхів виходу із глухих ситуацій.

Потаємна мрія вегетаріанця

Той, хто не їсть м'яса, все одно бачить його у снах. Особливо після того, як потрапляє у м'ясне царство — чи то до нашого давнього знайомого, друга газети Ігоря Кібича, директора приватного підприємства «Колос». Чи то до Володимира Шкуматова, директора «М'яса Буковини» — дочірнього підприємства ВАТ «Новоселицький птахокомбінат».

«Наша продукція коштує дорожче, ніж в інших виробників, але її зроблено з м'яса». Таку парадоксальну фразу чуємо від Володимира Шкуматова на екскурсії між ланцюгами сосисок, батареями ковбас, сирними брилами й рибними делікатесами. Здається, тут не 135 видів продукції (лише ковбас — 90 найменувань), а значно більше.

Біля кімнати-холодильника для дозрівання м'яса нас просвіщають: якщо з недозрілої сировини намагатися зробити ковбасу, вийде шашлик.

— Лише за рахунок якості можна утриматись на ринку, — проголошує Володимир Григорович. — Прописна істина, яку вважають правилом далеко не всі. Бачите на настінному календарі дівчинку з сосискою? Це моя онучка, коли їй було 11 місяців. Якби сосиски були не з м'яса, я б їй їх не давав. Уся наша продукція натуральна. Буде якість — збільшаться прибутки, збільшаться прибутки — буде зарплата для 250 чоловік, котрі у нас працюють.

ДП «М'ясо Буковини»: робочий момент

Директор фермерського господарства Валерій Паскар

Це означає й те, що «М'ясо Буковини» повинно оновлювати обладнання. Недавно закупили за кордоном вакуумні пакувальні установки. Додалося езотермічних машин для розвезення товару... Технічне переоснащення допоможе підприємству досягти й іншої мети — ще ближче підійти до торгівлі. Лише у Чернівцях останнім часом відкрито вісім відділів «М'яса Буковини», а в райцентрі Новоселиця незабаром буде вже другий фірмовий магазин підприємства.

— Працюватимемо нормально, якщо не підскочать ціни на сировину, — зауважує директор. — Погодні умови не сприяють урожаю. Подорожчають хліб, м'ясо, і це відіб'ється на споживачеві. А ми ж вважаємо своєю заслугою те, що не змінювали ціни на ковбасні вироби вже протягом двох років!

Попереду в ДП «М'ясо Буковини» ще один редут — Київ, перенасичений добірними товарами з усієї України, а отже, непростий для виробників-завойовників. Та впевненості Володимиру Шкуматову і його команді додає конкурентоспроможність продукції. Кілька років тому Володимир Григорович зустрічав на підприємстві американця буковинського походження. Після дегустації гість стверджував: хоч усі Штати об'їдь, а такого м'яса не знайдеш!

Парад «зелених карликів»

Скрізь ми бачили підтвердження словам Володимира Шкуматова про вибрики природи. Грунт, ніби пиріг щойно з гігантської печі, потрісканий і тужить за водою. Овочі фермерського господарства «Благословіння» з осені благають дощу. Щоправда, тутешнім помідорам, огіркам, капусті, баклажанам, перцю, кабачкам жалітися гріх. Ці 40 гектарів завжди дбайливо политі.

Предмет особливої гордості господарства — маленькі огірочки-корнішони. Випуском євроконкурентної сільськогосподарської продукції пишається і керівництво району. Огірки вирощують тут, а готують та фасують на Новоселицькій консервній фабриці. У євробаночках по 300 грам «зелені карлики» вирушають за кордон.

— Знаєте, що було найскладніше, коли два роки тому заварювали цю справу? — запитує Валерій Паскар, директор ФГ «Благословіння». — Переконати овочівників старшого віку, що огірок треба зривати, коли він маленький. Великий овоч — це психологія, що формувалася століттями.

Секрет успіхів підприємства, мабуть, у терпінні керівника: «Нема дощу? Що ж, усе в руках Бога». Людина віруюча, він щоранку годину приділяє молитвам та самоосяганню. У 80-ті роки Валерія Паскаря, тоді студента 3-го курсу університету, поставили перед дилемою: «Або навчання, або Бог — одне з двох». Він вибрав Бога. Потім був низькооплачуваним робітником. А згодом не на жарт захопився овочами і, нарешті, розпочав своє господарство — з двох гектарів. Як в одній людині поєднується релігійність та адміністраторські здібності?

На дощ сподівайся, а грунт поливай (фермерське господарство «Благословіння»)

— А мені подобається керувати, — відповідає директор. Він переконує своїх людей не лише зарплатою (400—500 грн. на місяць найманому робітникові). Його власна духовна організація допомагає долати чиюсь метушню, агресію, неслухняність. У господарстві виробився свій моральний кодекс. Головні його два «не»: не красти і не пити.

Костичани як потенційний фан-клуб «ГУ»

Поблизу села Стальнівці на зорі людства мешкали неандертальці. Від них залишилася триповерхова печера з плутаними коридорами, що її вже наші сучасники назвали Буковинкою. Однак цей клаптик знайомого нам Новоселицького району нині в офіційних паперах згадують не завдяки науці археології. Нещодавно у районі проклали газову гілку довжиною 2,7 кілометра. Довгождане блакитне паливо з'явилося і в Стальнівцях. Нам, дітям асфальту, не зрозуміти, яке це щастя для селян, адже нелегко уявити себе без газу на початку XXI століття...

А ще в районі радіють з приводу нових шкіл та відремонтованих лікарень. Як стверджував заступник голови Новоселицької РДА Мірча Базь, за два останні роки в районі було зроблено стільки, скільки не зробили за всі роки незалежності.

У поліетнічному районі (37 відсотків українців, а переважна частина — румуни, молдавани) багато хто звіряє свої погляди за нашою газетою.

— Ось якби свобода слова досягла у державі такого рівня, як у «Голосі України»! - висловив Мірча Андрійович своє ставлення до газети на засіданні начальників підрозділів поштового зв'язку Новоселицького району.

Для області, де політичні пристрасті постійно на точці кипіння, дуже важливо мати правдиві об'єктивні видання. Звичайно, нам було приємно, що наша газета в рейтингу того самого Новоселицького району — на почесних позиціях. А потім Любов Герасимчук, начальник Новоселицького вузла поштового зв'язку та Василь Дубовінський, заступник директора Чернівецької дирекції УДППЗ «Укрпошта» познайомили нашу делегацією з Петром Горею. Це — 25-річний начальник відділення поштового зв'язку села Костичани. Його рідне село — лідер за кількістю передплатників «Голосу України». Петро Андрійович — за фахом юрист, і як більшість людей цього роду занять, дипломатичний і небагатослівний. Коли ми запитали, чому так багато фанатів «ГУ» в Костичанах, він лише розвів руками: «Прикипіли до «Голосу» — ось і все...»

Юний начальник відділення поштового зв'язку села Костичани, дипломований юрист Петро Горя

Прутсько-Дністровське межиріччя подарувало нам ще одну зустріч. Можете не вірити, але нам було надзвичайно цікаво відвідати семінар-практикум голів сільських рад Новоселицького району. Тим паче, головний наш дописувач — селянин. А пріоритетні теми «Голосу України» — аграрна реформа, розпаювання землі, відродження та виживання села.

Заклопотані і дуже серйозні голови сільрад спочатку, як нам здалося, дещо настороженo дивилися на незваних прибульців. Але вже після обміну першими репліками напруга випарувалася. На прощання нові знайомі попросили нас побільше публікувати матеріалів з історії сіл України.

А отже — з історії людей, завдяки яким покоління мають пам'ять і серце. І коли ми кажемо: Буковино, віват! — згадуємо не лише Юрія Федьковича, Ольгу Кобилянську, Назарія Яремчука чи Володимира Івасюка. Ми думаємо про всі 90 народів і народностей цієї землі. Про випадкових чарівників, котрих зустріли на наших шляхах. Про мудрого районного керівника Миколу Гладчука. Багатого духом фермера Паскаря. Хоробрих прикордонників. Лицаря виробництва Володимира Шкуматова. Поштовиків, сільських трударів. Про Аркадія Томульця — барда, артиста, що керує в районі громадським харчуванням, варить дивовижну юшку та мамалигу.

Про нашу зустріч з директором Чернівецької обласної дирекції «Укрпошти» Ярославом Цюпаком читайте в одному з наступних номерів

...Редакційний автомобіль ріже землю на «праворуч» і «ліворуч», на «до» і «після», намагаючись витягнути в струну нашу довгу поїздку, впорядкувати враження, яких назбирали чимало. Кожної подорожі на килимах із п'янких трав та квітів, на змученій порепаній землі, у пухнастих горах осягаємо науку поклоніння людині. Тій, що не рюмсає, не скиглить, не ганяється за побутовими благами. Вона просто робить те, що робили батьки, діди, прадіди і двісті, і п'ятсот років тому. А нам залишається шукати нові соковиті барви та писати геніїв землі, яких життя передчасно робить зрілими. У великих діяннях їм хіба що не завадять мудрі закони та мудрі правителі.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Петра ГОНЧАРА.

ТУРНІР

Футбольна фієста

Під час проведення Днів «Голосу України» Чернівці сколихнула спортивна подія — змагання з міні-футболу на призи парламентської газети.

Такого напруженого турніру не пам'ятають найретельніші футбольні статистики. Міні-мундіаль на чернівецькому стадіоні «Мальва», розташованому на березі Пруту, викликав щирий інтерес футбольної громадськості міста і просто цікавих. Уперше в обласному центрі відбувалися змагання на призи парламентської газети, до того ж за участі команди столичних журналістів: деякі учасники зустріли киян насторожено, мало не як основний склад «Динамо». Це додало футбольним поєдинкам інтриги й упертості. Ігри дорослих команд проходили на одному майданчику, а на іншому, поруч, дива майстерності демонстрували юні футболісти. Вони також прагнули вибороти призи від маститої всеукраїнської газети.

Участь у змаганнях взяли вісім колективів, котрі були розбиті на дві групи по чотири команди. За регламентом змагань, команди, що вибороли перші місця у групах, грали у фіналі за перше місце. А ті, хто посів другі, боролися за третє. У групі «А», де виступали молоді таланти, перше місце виборювали «Буковина» та «Прикордонник». «Буковина» (тренер Юрій Крафт) не залишила жодних шансів супернику — 5:0. У другій дитячій групі «Б» за першу путівку змагалися «Машзавод» та «Легмаш». Матч завершився внічию — 2:2. Але кращою різниця забитих і пропущених м'ячів була у «Машзаводу». Матч за перше місце в турнірі юнацьких команд зібрав більше глядачів, аніж тепер збирає основна команда краю — чернівецька «Буковина». Проте юні гравці «Буковини» покращили репутацію своїх старших колег, у затятій боротьбі перемігши «Машзавод» з рахунком 3:2. Розчарування тих, хто не отримав медалей, тривало недовго. Кока-коли і смачного морозива від організатора турніру —Чернівецької міської дитячо-юнацької футбольної ліги — вистачило всім. Ласощі особисто роздавав президент ліги — відомий футбольний комісар Борис Гореліков.

На майданчику, де грали дорослі, напруга не спадала до останніх хвилин матчів. Гра була жорстка — аж до вилучень з поля. Основними претендентами на Кубок «Голосу України» були гравці однойменної команди та футболісти «Феміди» (обласна прокуратура). В поєдинках з «Легмашем» та «Фемідою» кияни задовольнилися перемогою з мінімальним рахунком, а у грі з колегами — журналістами газет «Свобода слова» та «Час-2000» —зіграли 2:2. Як кажуть у таких випадках, перемогла дружба.

Переможців турніру привітали присутні на Днях «Голосу України» на Буковині заступник головного редактора Віталій Суддя (як жартували у кулуарах, кияни перемогли, бо приїхали зі своїм суддею), президент ЧМДЮФЛ Борис Гореліков та заступник начальника міського спортуправління Степан Гатрич. Переможцям вручили кубки «Голосу України» та комплекти медалей. А щасливій дітворі — футболки та бейсболки з логотипом парламентської газети. Тренер юних чемпіонів —команди «Буковина» — Юрій Крафт сказав: «Я навіть не сподівався, що турнір на призи «Голосу України» пройде на такому високому рівні. Для нас, наставників, дуже важливо, щоб тренувальний цикл завершувався змаганнями такого рівня. Ви бачите, які щасливі мої вихованці, дякую хлопцям з Києва за свято».

Степан Гатрич виявився прагматичнішим: «Роблю нотатку й авторитетно заявляю, що на Буковині започатковано ще один серйозний футбольний турнір. Це була чудова ідея — об'єднати в рамках одних змагань юнаків і дорослих. Ми готові зробити все, щоб футбольний турнір на призи газети Верховної Ради «Голос України» дістав постійну прописку на берегах Пруту». Отже, пробний м'яч пробито, і він влучив у «дев'ятку».

Сергій СУЛИМА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

В експедиції брали участь: Віталій Суддя — заступник головного редактора «Голосу України», Ольга Клейменова — завідувачка відділу соціальних питань та листів, Сергій Сулима — власний кореспондент «ГУ» в Чернівецькій області, а також уславлена футбольна команда нашої газети.

Інвестора треба любити,

або Як знести філію Володимирського ринку

Нашій економіці бракує іноземних інвестицій. Про це вкотре нагадав Президент України на недавній Всеукраїнській нараді з питань поліпшення інвестиційного клімату. На словах чиновники рапортують про його поліпшення, а насправді... По приклади далеко ходити не потрібно: угорський інвестор, який хоче вкласти в об'єкт у Києві 100 мільйонів доларів США (!), долає бюрократичні перепони третій рік.

Ідеться про торговельно-розважальний центр (ТРЦ) «Либідь-плаза». Про презентацію цього об'єкта «ГУ» писав ще 2000 року. Нарешті справа зрушила з мертвої точки. Під час візиту в Україну голови угорського парламенту Каталін Сілі було закладено капсулу на знак того, що будівництво невдовзі все-таки розпочнеться. Чи так це?

«Обрані нами місце та країна — просто ідеальні»

Я підняла з архіву свій матеріал про «Либідь-плазу». В око впало, що поряд з ним була замітка «Невдовзі милуватимемося столичним залізничним вокзалом»... Ішлося в ній про реконструкцію київського вокзалу, яка, на відміну від будівництва «Либідь-плази», вже стала історією. А в матеріалі «Птах щастя завтрашнього дня» цікавими видалися деякі фрагменти інтерв'ю з інвестором майбутньої «Либідь-плази» — генеральним директором АТ «Транселектро» Петером Секеєм, який заявив тоді «ГУ»: «Обрані нами місце та країна — просто ідеальні. ... Якщо дивитися реалістично, то тільки не раніше кінця 2002 року проект ТРЦ буде втілено в життя. Ми сподіваємося, що до того часу економічна ситуація в Україні зміниться на краще». Остання фраза стосувалася не тільки інвестиційного клімату, а й купівельної спроможності українців. У тому самому інтерв'ю на моє запитання про ризики пан Секей оптимістично заявив, що «Либідь-плаза» не стане довгобудом. Він майже вгадав, бо за цей час узагалі нічого не було збудовано.

Але історія «Либідь-плази» бере свій початок не в 2000-му, а в... 1997 році. Саме тоді між АТ «Транселектро» і Київською міською держадміністрацією було підписано угоду про співробітництво у створенні інвестиційного проекту «Либідь-плаза» в Московському районі Києва. Інвестор з'явився на обрії мерії досить вчасно, адже за попереднім проектом реконструкції Либідської площі передбачалося спорудження такого центру. Того самого року було засновано й україно-угорське підприємство «Либідь-плаза», а у вересні 1999 року містобудівна рада Головкиївархітектури затвердила проект ТРЦ.

Передбачалося, що перший український гіпермаркет —комплекс магазинів і супермаркетів, бістро і кафе, гральних павільйонів і кінотеатрів, підземних гаражів і фонтанів, фітнес-центрів і бізнес-центрів укупі з новими дорогами і парком — стане прикрасою площі в районі метро «Либідська». Тоді це було щось таке, що наші громадяни могли побачити лише за кордоном. Скажімо, в Угорщині, де з 1996 року функціонує дітище «Транселектро» — «Дуна-плаза». Що ж, тепер наших співвітчизників прозорими ліфтами і торговельними комплексами не здивуєш. Цікаво, що угорці, які все-таки вирішили поставити задуму «Либідь» на крило (адже тільки в проект того самого 2000 року вже було вкладено мільйон доларів), у розмові зі мною сумно зазначили: багато з ноу-хау «Либідь-плази» успішно втілили в життя творці «Глобуса» і «Метрограду». Але це так, ліричний відступ.

Хто будує, той вірить

То як сьогодні справи з однією з найбільших інвестицій? За день (!) до приїзду спікера парламенту Угорщини було підписано договір про землекористування, що є обов'язковим для початку будівництва. Чому процес так розтягнувся в часі?

На думку економічного радника Посольства Угорщини в Україні **Тамаша БЕРКІ**, причина в тім, що це перша така велика інвестиція в Україні, бо тільки будівельну конструкцію та оформлення громадських інтер'єрів оцінено в 100 млн. доларів США. А коли ще й зважити, що об'єкт площею 100 тис. кв. метрів потребуватиме обладнання... Магазини, які там працюватимуть, потребуватимуть товарів... У підсумку остаточна сума інвестиції буде значно більша.

— Другий момент — це спільна проблема капіталовкладень в Україні, — наголосив в інтерв'ю «ГУ» пан Беркі. — Є такий режим у міжнародній торгівлі, як найбільше сприяння. Це означає, що всі ті пільги та умови, які країна надає будь-кому із своїх інвесторів і торгових партнерів, вона зобов'язана надати і всім іншим. Я до того, що якби до проекту «Либідь-плаза» дозвільні органи підходили так само, як підходили під час реконструкції майдану Незалежності, будівництва Метрограду, то цей об'єкт давно був би готовий. Ми постійно зустрічали підтримку на рівні запевнень про неї, але водночас мої колеги повсякчас повідомляли про те, як важко проходять певні моменти всередині цієї дозвільної системи. Проте я завжди казав і кажу своїм колегам: для того, щоб об'єкт не став київським довгобудом, робіть усе законним шляхом. Доки всі документи не підписано, не розпочинайте будівництво. Сьогодні мені всі кажуть, що я мав рацію. Нині, нарешті, є готова документація, відкрито тендер на будівництво. Проте не можна лобіювати чиїсь інтереси, можна лише прийняти найвигіднішу пропозицію. Бо якщо дешевше коштуватиме будівництво, то врешті-решт дешевша буде орендна плата, базові відрахування — нижчі тощо. Закриття тендера та оголошення його результатів відбудеться впродовж трьох місяців. І ми дуже хотіли б, щоб режим найбільшого сприяння діяв не тільки сьогодні, а й з моменту початку будівництва до його закінчення, а також і під час експлуатації. За оцінкою проект-менеджера, для будівництва потрібно майже півтора року. Звісно, якщо все буде так, як нам обіцяно і не висуватимуться нові вимоги...

Цікаво, що сьогодні на кожного українця припадає 117 доларів іноземних інвестицій, тоді як, приміром, в Угорщині — 2 тисячі 700 євро. Це при тому, що обсяг інвестицій в українську економіку збільшився на третину і становить понад один мільярд доларів. Щодо інвестицій в економіку наших сусідів, то вони становлять... 27 млрд. євро.

І дивуватися тут нема чому. Для українських чиновників «дохід міста і держави», «забезпечення людей новими робочими місцями» залишаються абстрактними поняттями. Інша річ — своя кишеня, до якої зговірливіші інвестори, які не бажають іти нелегким законним шляхом, можуть пожертвувати копійку на розвиток даного чиновника. Їхні угорські колеги також не проти «розвиватися», але більшість уже зрозуміли, що жити за принципом «украв і втік» сьогодні безглуздо. Приміром, мер Секешфехервара, дізнавшись, що в його місті інвестор планує вкласти кілька мільярдів доларів, доклав усіх зусиль, аби переконати останнього: тут для великого інвестора створять усі умови для нормальної прозорої роботи. В підсумку там справді створили обіцяний режим найбільшого сприяння. Мерія «вимітала» перед інвестором усю дорогу: на цей об'єкт перевіряльник міг з'явитися лише в тому разі, якщо мав на таку перевірку законні підстави, а не тому, що йому закортіло відщипнути шматочок від інвестиційного пирога. Мерія Секешфехервара розуміла: в інвестора величезна можливість вибору місця, а в міста лише одна можливість його залучити, і побудований об'єкт — це можливість дати людям місця роботу.

Український «шанхай» розвивається і не хоче поступатися місцем угорській «плазі»

Я навела цей приклад для того, щоб пояснити читачам подив угорського інвестора «Либідь-плази», який не може зрозуміти, чому сьогодні, коли всі потрібні папери на руках і оголошено тендер, йому треба займатися визволенням землі від легальних і нелегальних її користувачів. Адже сім років тому, коли мерія підписала протокол про наміри побудувати цей об'єкт, на ній не було ринків, які, попри жодні капсули і договір про землекористування, і далі не тільки працюють у попередньому режимі, а й розвиваються. Адже скрізь у світі, якщо країна зацікавлена в інвестиціях, то інвесторові дають змогу вкласти свої гроші. Чому в нас усе відбувається інакше? З цим запитанням я звернулася до Київської мерії. Там мені порадили спитати з Голосіївської адміністрації Києва, бо вона курирує ринки в районі Либідської.

Заступник голови Голосіївської райдержадміністрації Віктор Толстоног з ентузіазмом заявив «ГУ», що він виступає проти того «шанхая», який розкинув свої намети в центрі столиці України і «є ганьбою для європейської столиці». Водночас він підтвердив, що ринки — оптово-роздрібний «Саміт» і речова філія Володимирського — «продовжують працювати незаконно». Мало того, триває розвиток речового ринку: там зносять намети і на їхньому місці зводять павільйони. Проте з цим нічого не може вдіяти Голосіївська адміністрація. Бо курирований нею «Саміт» — приватна власність, а філія Володимирського — комунальна власність міста. В них є договори на оренду землі (мало не до 2007 року), і всі запитання треба ставити в Київській міськдержадміністрації. Район лише «вносить свої корективи в розвиток ринку», а закрити його не має права: «вони ж до десь витримують санітарні норми». На думку Толстонога, в справу має втрутитися Київрада і вилучити у тимчасових землекористувачів обіцяну інвесторові землю, а місто — дати вказівку працевлаштувати людей на недоукомплектованих ринках в інших районах Києва. «Я вважаю, що таких ринків, як «Саміт» і філія Володимирського, в центрі міста не повинно бути», — підсумував мій співрозмовник, додавши: «Я за те, щоб «Либідь-плаза» була!».

Прокоментувати ситуацію в Київській міськдержадміністрації та Київраді ніхто не відмовлявся. Мені підказували дедалі нові телефони управлінь, відділів тощо: «Там вам скажуть, до кого звернутися». Найбільше мене задовольнив би коментар заступника голови адміністрації із зовнішньоекономічних питань і питань інвестицій Михайла Поживанова, але застати його на місці не вдалося. Як повідомила його помічник у зв'язках з пресою Алла Носова, найближчим часом він надовго збирається поїхати у відрядження. Вона також пояснила, що на даному етапі все-таки краще всі мої запитання адресувати не йому, а в Київське інвестиційне агентство. Я далі наполягала на коментарі батьків міста, бо Володимирський — комунальна власність Києва. Тоді Алла люб'язно дала мені телефон управління зовнішньоекономічних зв'язків та інвестицій. Там мені не менш люб'язно підказали телефон начальника відділу інвестицій і розвитку фондового ринку Юрія Самелюка, який, у свою чергу, порекомендував звернутися до все того ж Київського інвестиційного агентства.

Менеджер проекту «Либідь-плаза» в Київському інвестиційному агентстві **Ірина ПУСТОВОЙТ** пояснила:

— Ми лише лобіюємо інтереси інвестора, є арбітром між інвестором і містом. Володимирський ринок — комунальне підприємство, і землю йому було надано в тимчасове, довгочасне користування. Проте в додатку до рішення Київради вказувалося, що ринок зобов'язаний звільнити землю на першу вимогу в разі, якщо Київрада ухвалить рішення про будівництво об'єкта міського значення. Те саме записано і в договорі на право користування землею. Отож ринок знав, на що йде, а тепер його директор виступає у ЗМІ і заявляє, що Київрада не права: однією рукою вона дає землю, а другою відбирає на користь іноземного інвестора, тим самим не даючи розвиватися вітчизняному середньому і малому бізнесу. Офіційна позиція міста: землю треба використовувати за цільовим призначенням. А згідно з давно затвердженим планом реконструкції Либідської площі там має бути сучасний торговельний центр. Але Володимирський ринок не звертає уваги на повідомлення і розпорядження. Як і на заборону незаконного будівництва нових об'єктів на цій землі. Хоча, як законослухняний землекористувач, мав сам давно звільнити територію. Але його керівництво бачить, що угорці не завезли поки що жодного обладнання, і не збирається нікуди йти. Зволікають час. Стосовно «Саміту», то з цим ринком ми практично вирішили проблему.

Отже, Київське інвестиційне агентство — це міський підрозділ. До його функцій належить лише допомога інвесторам, але реальної влади воно не має. Тобто звільнити землю для інвестора — не в компетенції агентства. Міські чиновники, поставлені в глухий кут моїм запитанням, то хто в Києві може звільнити землю для інвестора, порадили зателефонувати до Київського головного управління земельних ресурсів.

Виконувач обов'язків начальника головного управління земельних ресурсів Юрій Кулаковський заявив мені, що «договір про землекористування з філією Володимирського ринку вже півроку, як розірвано, і ринок зобов'язаний звільнити територію». Проте як інвестори можуть отримати обіцяну землю, якщо ринок не збирається іти з насиджених територій, пан Кулаковський не знає: «Може, в судовому порядку». На запитання, хто з ким має судитися, Юрій Петрович не зміг відповісти: «Є ще земельна інспекція. Вона штрафує»... Як з'ясувалося, «Саміт» працює законно. Їм додали землі, а з тієї території, де буде будівництво «Либідь-плази», вони підуть добровільно, тільки-но піде Володимирський ринок.

У тому самому головному управлінні підлеглі Кулаковського, в чийому віданні безпосередньо знаходиться ця земельна ділянка, пояснили, що інвесторам слід звернутися до земельної інспекції, та оштрафує неслухняних, а якщо вони, сплативши штраф, все одно не звільнять територію, то буде порушено кримінальну справу: «Міська адміністрація змушена буде притягти до кримінальної відповідальності Володимирський ринок». Але кращий метод, на думку управління земельних ресурсів, щоб місто не уподібнилося до унтер-офіцерської вдови, — це підігнати крани і знести незаконно працюючий ринок. На моє запитання, хто це робитиме, напівжартома відповіли: «Ну я візьму ломика». «Як з незаконно збудованими гаражами ми боремося? Зносимо та й зносимо потихеньку», — на цій оптимістичній ноті й закінчилася розмова.

Замість епілогу

— Інвестора треба любити, — підсумував економічний радник угорського посольства. — Не тільки іноземного. Будь-якого. І навіть коли дуже не хочеться, все одно його треба любити. В Угорщині це зрозуміли: «Так. Вони на нас заробляють, але якщо не прийдуть, то нам не буде де працювати». Я постійно тверджу, що Україна має велику перспективу. І треба зважати на перехідний період, зважати на те, що він затягується з об'єктивних причин. Ми не відступаємо, бо Україна —наш найбільший сусід. А з сусідом товарообіг завжди значно більший, аніж з іншими, бо торгівля — це пошук найвигіднішого партнера.

— На вашу думку, історія «Либідь-плази» — це негативний сигнал для іноземних інвесторів?

— З одного боку — так, а з другого — ні. Наша історія — гарний приклад того, що в Україні можна іти законним шляхом. І я постійно підкреслюю: сам факт закладення капсули — для багатьох сигнал про те, що угорці пройшли законним шляхом і досягли певного моменту. Наступним сигналом буде заява наших підрядників для всіх тих, хто цікавиться перебігом справ, що вони працюють у режимі найбільшого сприяння: жодних екстрапільг, крім тих, що належать усім, хто працює в Україні. Адже «Либідь-плазу» будує юридична особа, зареєстрована в Україні і створена спеціально для цієї мети. Отож навіть поява фундаменту стане величезним позитивним сигналом для бізнесу, для інвестора. І я бачу, що хоча й через силу, але в певних колах в Україні потихеньку починають розуміти, які серйозні наші наміри, адже відкрито в один об'єкт таку суму в Україні ще ніхто не вкладав. І недарма наша спікер сказала: «Хто будує, той вірить», бо будинки, парки, фонтани і дороги не можна забрати з собою. Все це залишиться в Укра-

У Росії запровадили карту трудового мігранта

З першого червня у Росії запровадили «карту трудового мігранта». Держава «остаточно і безповоротно» поставила під жорсткий контроль нелегальну працю. Роботодавці, які бажають найняти іноземця, тепер мають сплатити «під квитанцію» податок у сто американських доларів, забезпечити роботягу всією «соціалкою» — житлом, лікуванням, відрахуваннями до пенсійного фонду, нормованим робочим днем.

Для українця, який вирішив з'їздити на заробітки до «сусідньої багатої країни», це означає, що заробляти гроші в Росії він зможе лише підпільно, тікаючи від міліції, міграційних та податкових чиновників, не маючи жодних гарантій на отримання зарплати. І в тому, що буде саме так, а не інакше, винні аж ніяк не роботодавці. Довгий список потрібних документів, які дозволяють легалізуватися, зменшить запал найзаконослухнянішого українського робочого мігранта і його роботодавця.

«Карту трудового мігранта» виготовляє найзакритіше силове відомство Росії — ФАУЗІ (Федеральна служба урядового зв'язку та інформації). Карта — розміром з візитівку, з кількома ступенями захисту. До неї вносять усі дані на іноземця: паспорт, прописка, де працює, де мешкає, чи здоровий. Але отримання трудової карти не звільняє роботодавця від обов'язку одержати дозвіл на роботу. Спочатку фірма має отримати висновок територіального комітету з праці та зайнятості про доцільність використання праці іноземця. Для цього треба подати до комітету проект трудової угоди з іноземцем, довідку із зазначенням адреси та умов його проживання, статут підприємства, ліцензію, свідоцтво про реєстрацію, сальдову довідку. І найголовніше — довідку з податкової служби про те, що фірма не має заборгованості перед бюджетом. Оформлення останнього документа займає зазвичай два—три місяці, а загалом оформлення документів триває до восьми місяців.

Добрими намірами, як сказано у Святому Письмі, дорога в пекло вимощена. Весь процес наймання на роботу можна прискорити, щоправда... (ви правильно думаєте), якщо мігрант звернеться до однієї з численних обслуговуючих московське чиновництво юридичних контор. Упродовж двох тижнів за «невеличку плату» в 200—300 доларів (офіційно це називається «юридичні послуги і консультації») на роботу можна влаштуватися цілком легально. Та це зовсім не означає, що роботодавець носитиме вас на руках. У принципі українські роботяги, приміром, у Москві — це звичайні некваліфіковані робітники на будівництві будинків і дач, продавці-«реалізатори», найняті азербайджанцями на численних продовольчих і промтоварних ринках міста. Лише дуже кваліфіковані фахівці-професіонали з України офіційно отримують роботу в Росії.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Учіться не хвалити президента

Фото АП.

Тележурналістам Туркменії належить взяти участь у конкурсі «Хто менше хвалить Туркменбаші». Головний приз цього конкурсу — подяка президента. Так вирішив сам Сапармурат Ніязов, невдоволений надмірним вихвалянням його особи на всіх трьох національних телеканалах, **повідомляє ІТАР-ТАКС.** Виступаючи на засіданні уряду, глава держави заявив: «Те, що ви (керівники телеканалів. — **«ГУ»**) весь час мене показуєте, свідчить про ваш низький професіоналізм. Учіться роз'яснювати людям суть діяльності президента і досягнення народу за останні 11 років».

Що робити, щоб дізнатися, хто винен?

На сьогодні в Печерському суді Києва призначено чергове слухання за позовом Олени Лаптєвої — вдови бортінженера російського літака Ту-154, що зазнав катастрофи над Чорним морем 4 жовтня 2001 року. Минуле засідання в травні відмінили через хворобу судді. Тим часом воно могло стати останнім для вдови, бо напередодні її адвокати повідомили, що, за їх інформацією, відповідачі можуть внести клопотання про зупинення слухання до закінчення Генпрокуратурою слідства. Під час наступних судових засідань за іншими позовами адвокати Кабінету Міністрів заявили, що не збираються вносити такі клопотання, вони мають намір до кінця розібратися в причинах загибелі Ту-154. Вони акцентували увагу на можливому поділі відповідальності. Адже навіть якщо українська ракета збила цивільний літак, то випущено її було, згідно з їх інформацією, з російського полігону в Криму, і літак летів у зоні відповідальності Росії. «Чому росіяни не закрили цю повітряну трасу для польотів?» На думку адвокатів Кабміну, українські військові неспроста проводили стрільби там, бо сподівалися, що «старший брат» забезпечить їх безпеку...

Яна СТАДІЛЬНА.

P. S. *Визначено суму компенсацій родичам росіян, котрі загинули в авіакатастрофі над Боденським озером у Німеччині минулого літа. Тоді загинули 69 пасажирів, здебільшого це були башкирські діти, і два пілоти «Боїнга», з яким зіткнувся Ту-154. Винуватцями цього вважають швейцарських диспетчерів і пілотів «Боїнга». До спеціального фонду, оформлення якого завершать до 2 липня, буде переказано 50 млн. дол. компенсацій.*

Скільки грошей потрібно Бундесверові

Принаймні більше, ніж він отримує нині на дедалі складніші завдання і розробку нової зброї, твердять керівники військової галузі. Вони вимагають збільшити її фінансування, хоч до 2006 року всі витрати вже заплановані.

Незважаючи на те, що апетити військових дедалі зростають, а бюджет оборонного відомства затверджений, уряд постійно його намагається урізати. З метою економії закриваються військові бази, розпродується техніка: участь сил Бундесверу за кордоном має фінансуватися з бюджетних коштів, а це вимагає дедалі більше грошей. Адже те, що досі називалося «екстремальним випадком», нині стало звичайним завданням.

Чи не найактуальніша тема для обговорення проблем армії — питання «що потрібно війську для дієздатності?» Чи так воно вже не може обійтися без, приміром, 177 сучасних військових літаків «Єврофайтер», котрі збройні сили одержуватимуть починаючи з першого серпня, а вся поставка триватиме до 2015 року? Вони коштуватимуть 25 млрд. євро й стануть найдорожчим озброєнням Бундесверу. Відповіді на запитання про доцільність цих витрат політики від оборонної галузі намагаються уникати.

Зважаючи на такі суми витрат, навіть вісім мільйонів євро на утримання літаків «Єврофайтер» видаються дрібничкою. На думку експертів, Бундесвер потребує дедалі більше коштів. Зокрема, на розробку військового транспортника «Аеробус 400М». Він має замінити літак десятилітнього віку типу «Трансаль», який уже неспроможний перевозити потрібну зброю і вояків на далекі відстані. Тому для цього доводиться орендувати російсько-українського «Антонова».

Керівники оборонного відомства переконують, що для розв'язання нових завдань, поставлених перед Бундесвером, а також щоб позбутися залежності від американських союзників, армії потрібні сателітні системи. Їх вартість трохи менша, як один мільярд євро. Ще шість мільярдів євро слід витратити на придбання комп'ютерного устаткування. Після недавнього терористичного нападу на німецьких вояків у Кабулі з'ясувалося, що армії бракує також і трохи дешевшої техніки, зокрема броньованих машин.

У списку «бажань» Бундесверу є багато іншого. Приміром, наземним військам бракує електронного устаткування, яке дає змогу стежити за ціллю вночі. Морські сили хотіли б... І повітряні війська хочуть... Частка інвестицій у Бундесвер нині становить майже 25 відсотків. А міністр оборони Петер Штрук вважає: ідеально було б забезпечити 30 відсотків. Навряд чи хто сумнівається, що відбою від бажаючих вкладати кошти в армію не буде. Такі плани військових.

Але мало хто вірить, що міністерство оборони в майбутньому матиме бюджет великого формату. Реаліст Штрук говорить про «кілька сотень мільйонів». Отже, це може бути менш, як один мільярд євро. Опозиція пропонує збільшити витрати на оборону до традиційного середнього рівня країн—членів НАТО, а також вимагає того, що міністр уже розпочав робити й без підказок: переглянути всі досі заплановані проекти.

За планами правлячої коаліції, 350 вояків Бундесверу входитимуть до складу миротворчих військ ООН у Конго. Однак вони не братимуть участі в збройних акціях на території цієї країни, де триває громадянська війна. Як повідомив речник міністерства оборони, німецькі вояки надаватимуть медичну допомогу, а також допомогу в галузі логістики з сусідньої країни Уганди.

До речі, відтепер Німеччина братиме участь у створюваних Північноатлантичним альянсом військах. Вони будуть часткою запропонованого генеральним секретарем Джорджем Робертсоном «нового НАТО»: альянс перебирає на себе більшу відповідальність за забезпечення безпеки в усьому світі. Як заявив міністр оборони федеративної республіки Петер Штрук, Бундесвер братиме в них участь «трохи більш як 20 тисячами вояків у повітряних і наземних частинах».

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ ПОДІЇ

■ *Лондон*

Англія не безпечніша за Україну?

Уряд Великої Британії включив Україну до переліку країн, чиї громадяни, які звернулися з проханням про надання притулку і дістали відмову, не зможуть оскаржити таке рішення. Як повідомляє «Файненшел таймс», уряд збільшив кількість «безпечних» країн до 24, включивши до цього переліку, крім України, Бангладеш, Болівію, Бразилію, Еквадор, Південну Африку та Шрі-Ланку. За словами глави міністерства внутрішніх справ Великої Британії Беверлі Х'юза, цей крок покликаний зупинити масові зловживання в системі надання притулку.

■ *Афіни*

Саміт у Греції

Учора в Греції відкрився триденний саміт ЄС. У центрі уваги — ситуація на Близькому Сході, відносини між ЄС і США, проект конституції Євросоюзу. Зустріч відбувається за підвищених заходів безпеки — порядок охороняють більш як 15 тисяч поліцейських.

■ *Мінськ*

Стабільна автократія

Президент Білорусі Олександр Лукашенко може залишитися при владі на третій термін у разі нестабільності в країні. Про це він заявив на нараді із запровадження єдиної валюти Союзної держави Білорусі та Росії. «Якщо опозиція або хтось інший створюватиме у країні додаткову нестабільність і країна не рухатиметься до спокою і порядку, то саме цей чинник змусить мене активніше працювати, щоб залишитися при владі».

■ *Гельсінкі*

Нечесна гра

Прем'єр-міністр Фінляндії Аннелі Яаттеенмякі пішла у відставку через скандал навколо використання таємних документів у її передвиборній кампанії. Як стверджується, перед парламентськими виборами навесні нинішнього року Яаттеенмякі використала витік інформації із МЗС, щоб під час дебатів звинуватити тодішнього прем'єра Пааво Ліппонена в підтримці воєнної операції США в Іраку та порушенні нейтрального статусу Фінляндії.

■ *Вашингтон*

А тепер — Іран

Президент США Джордж Буш вважає, що вся світова спільнота має дати зрозуміти Ірану, що негативно ставиться до розробки цією країною ядерної зброї.

■ *Кабул*

Може настати анархія

В Афганістані може настати анархія, якщо США не підтримуватимуть активніше нинішню владу країни. У доповіді, підготовленій групою колишніх американських дипломатів та експертів по Центральноазіатському регіону міститься заклик — розширити зону дії міжнародних сил безпеки за межі Кабула і щороку надавати країні допомогу в 1 млрд. доларів.

■ *Тель-Авів*

Знову теракт

В Ізраїлі вчинено новий теракт. Загинули ізраїльтянин і терорист. Палестинець-смертник привів у дію вибуховий пристрій, зайшовши до магазину в поселенні Сде-Трумот на півночі Ізраїлю, неподалік кордону із Західним берегом Йордану.

■ *Рим*

Непідсудний

Парламент Італії схвалив увесь законопроект, за яким прем'єр-міністр Сільвіо Берлусконі одержить імунітет, що забороняє судове переслідування під час його перебування на посту. Тисячі італійців прийшли до будинку парламенту, щоб висловити невдоволення рішенням законодавців.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Будемо жити якісніше. Тільки коли?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Спитайте, кого нині не цікавить проблема якості. Мабуть, байдужих виявиться небагато, адже всі ми купуємо в магазинах продукти та одяг, користуємося різноманітними послугами. Не менше зацікавлених і по той бік проблеми — чимало виробників прагнуть розмістити на своїх товарах позначку «Відмінна якість», «Відповідає всім стандартам» тощо. Тож не дивно, що нині з'явилися організації, які, прикриваючися високими словами, гріють на цьому руки. Вони пропонують вітчизняним виробникам за досить символічну плату так звані індульгенції: «відмінно», «найвища якість»... У такий спосіб споживача фактично обманюють. Яскравий приклад — діяльність одного популярного столичного громадського об'єднання захисту прав споживачів. Лише за 2750 гривень тут навічно можна отримати знак «Відмінно». Отже, заклад займається профанацією, прикриваючися тісною співпрацею з Київським міським управлінням у справах захисту прав споживачів (якого насправді не існує). Цікаво, що різноманітні експертизи товарів тут проводять навіть без відповідних лабораторій.

Ця та багато інших проблем обговорювали на Третьому всеукраїнському з'їзді якості, який проходив нещодавно у столиці. Так, у своїй доповіді голова Держспоживстандарту України Леонід Школьник, зазначив: чимало наших відомих виробників, лобіюючи власні інтереси, зовсім не дбають про споживача. Приміром, у березні цього року до Держспоживстандарту звернулося керівництво одного із заводів шампанських вин з проханням дозволити реалізацію на споживчому ринку України партії вина (136 тисяч пляшок). Термін придатності напою закінчився ще 1999 року, до того ж у пляшках був осад. Це шампанське повернулося з Німеччини як непридатне для реалізації та споживання, а нашому покупцеві його намагаються «зіпхнути».

Порушувалося з'їзді ще одне не менш важливе питання — сертифікації. Адже раніше державні стандарти СРСР (ГОСТ), які встановлювали вимоги до продукції та послуг, мали обов'язковий характер, а їх порушення переслідувалося законом. Після прийняття в 2001 році Закону «Про стандартизацію» ситуація змінилася: стандарти втратили обов'язковий характер і не підлягають регулюванню з боку держави. За даними Держнагляду, нині відхилення від норм стандартів становить 40—60 відсотків.

Та основна проблема сертифікації — невідповідність міжнародній практиці і невизнання українських сертифікатів у країнах з розвиненою економікою. Особливо гостро це питання постає напередодні вступу України до СОТ (Світової організації торгівлі). У цій царині є чимало проблем. Зокрема, дефіцит бюджетних коштів на розроблення державних стандартів. Зарадити могли б, як в інших країнах, громадські організації. Та поки що нам на це розраховувати не випадає.

«Якість як національний пріоритет України» — під таким гаслом проходив цьогорічний згаданий з'їзд. Сподіваємося, проблеми, які обговорювали на ньому, не залишаться просто словами текстів резолюцій і звернень.

Надія ГОРБАТЮК.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

РЕПЛІКА

Буква «зю»,
або Рецепт для схуднення

Я не страждаю на повноту, але останнім часом страшенно хочеться схуднути. Ідеально — до того розміру, щоб поміститися між сидінням водія маршрутного таксі і дверима з його ж боку. Іншого місця на столичному маршруті 227, або 6+27, для мене не знаходиться.

Спробую припустити, що ця ситуація — яскравий приклад «закону підлості»: в усі інші «маршрутки» на моїй зупинці можна втиснутися, а от 227-ма гордо проноситься повз. Та й ходять машини з інтервалом 15—20 хвилин. Маршрут популярний у будь-який час доби. Тільки з цікавості я пробувала махати руками перед лобовими склом авто о сьомій, восьмій, дев'ятій, десятій годині ранку й вечора в різних місцях маршруту. Заради об'єктивності скажу: декілька разів пощастило.

За найскромнішими підрахунками, «маршрутка» починає приносити чистий прибуток вже через півроку. ЗАТ «Транспортник», яке обслуговує «6+27» і ще чимало київських маршрутів, працює вже не перший рік. Але чи то коштів на маркетингові дослідження підприємство ще не назбирало і транспортники просто не знають про таку проблему, чи машин, як це часто трапляється, бракує...

Хочеться звернути увагу ще на один момент: їхати у такій «маршрутці» не з кінцевої зупинки — означає стояти, зігнувшися буквою «зю» (на цьому маршруті пасажири не знають слів «почекаю наступної»). А, боронь Боже, яка прикрість — вдарилися чи поранилися, — то навряд чи вам відшкодують збитки: хто їздить у таксі стоячи, той може розраховувати хіба що на співчуття.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Змерзлих таки «нагріли»

КОМУНАЛКА

Кримчанам, котрі замерзали під час опалювального сезону, місцеві підприємства, що надають послуги тепло- та водопостачання, неправомірно нарахували 65,5 мільйона гривень. Після перевірок територіальне відділення Антимонопольного комітету України в автономії розпорядилося, щоб комунальники зробили перерахунок на цю суму. Теплопостачальники, наприклад, нарахували зайвих мало не 50 мільйонів гривень. Ще 15,5 мільйона «потягла» віртуальна гаряча вода. Перерахунки довелося робити комунальникам усіх регіонів півострова. Найбільше всіх «нагріли» в Керчі, Леніному, Щолкіному і Ленінському районі. Не відстали і Сімферополь, Сімферопольський район та Євпаторія. Однак перевірки комунальних підприємств півострова ще тривають і обіцяють нові сюрпризи.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Віктор ХОМЕНКО.

ЗАПИТУЄТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Корзина, картина, картонка...

Перевозив у трамваї зовсім маленький журнальний столик. Аж ось зайшли контролери і почали вимагати від мене талон не лише за проїзд, а й за перевезення багажу. Талона в мене не було, і довелося платити штраф. Поряд зі мною чоловік віз лижі, які заважали пасажирам більше, ніж мій столик, але його не оштрафували. То які речі можна перевозити?

Сергій ГОЛОВКО.

Черкаська область.

У трамваї, тролейбусі або автобусі безоплатно перевезти багаж можете лише в тому разі, якщо його розмір не більш як 60 x 40 x 20 см та вагою до 30 кг, а також довжиною не більш як 150 см та діаметром до 10 см. Починаючи з цього розміру і до 100 x50 x30 см або вагою понад 40 кг, речі довше 190 см та діаметром більше 30 см (перевезення речей більших за ці показники взагалі заборонено), ви маєте додатково сплатити за кожне місце багажу. Лижі, незалежно від розміру, перевозять безплатно. Крім цього, заборонено брати у транспорт вибухонебезпечні, легкозаймисті, отруйні, їдкі речовини з різким запахом та наркотики, колючі, ріжучі предмети та вогнепальну зброю без чохлів і належної упаковки, або багаж, який забруднює одяг та салон. Також не місце у громадських засобах перевезення тваринам (за винятком дрібних звірів і птахів у клітках, а також собак у намордниках з повідком та котів з пред'явленням довідки ветеринара). Ваш абонементний талон чи проїзний квиток не дає права на безплатне перевезення багажу.

Якщо ви не маєте проїзного квитка на багаж, вас можуть оштрафувати на місці або змусити вийти на найближчій зупинці. Вибирати вам. У разі стягнення штрафу порушнику видають квитанцію встановленого зразка. Сплачуючи гроші, не забудьте попросити контролера пред'явити посвідчення та маршрутний лист.

Світлана ВОРОНІНА.

ВІЗЬМІТЬ НА ЗАМІТКУ

Почаюємо

Погодьтеся, купуючи чай, ми зазвичай просто піддаємося переконанням героїв реклами. І мало хто звертає увагу на абревіатуру, вказану на упаковці. А вона могла б багато розповісти. Приміром, який вид чаю обираєте: листовий, гранульований чи окрушку, метод обробки рослин.

Пропонуємо розшифровку найчастіше вживаних абревіатур:

О. Р. (orange pekoe) — довгі, тонкі, гнучкі листки, розміром від 8 до 15 міліметрів. Надають напою світлого забарвлення;

Р. (pekoe) — листки не такі гнучкі, як О. Р, і коротші, а напій темніший та швидше заварюється;

F. О. Р. (flowery orange pekoe) — скручені листки, розміром від 5 до 8 міліметрів. Напій міцніший, темного кольору.

В. О. Р. (broken orange pekoe) — листки різані, менші, ніж звичайно, настій має добрий колір та міцність;

FANNINGS — сіяний чай з розміром листка від 0,5 до 1 міліметра, швидко заварюється та дає добрий настій.

DUST — окрушка, яка складається з дрібних частинок чаю.

С. Т. С. — гранульований.

Вода на хвилях пікетів

ЛІЧИЛЬНИК

Відтепер херсонська сім'я з чотирьох осіб має щомісяця платити за воду майже 40 гривень. Чергове підвищення тарифів спричинило низку акцій: мешканці обласного центру кількаразово пікетували приміщення міськвиконкому. На чому ґрунтуються розрахунки, чи вони виправдані і що думає з приводу громадських протестів влада, розповідає перший заступник Херсонського міського голови В'ячеслав ЯРЕМЕНКО.

— З травня рішенням міськвиконкому, котрому облдержадміністрація делегувала повноваження встановлювати тарифи на комунальні послуги, плату за воду для населення збільшено на 30 відсотків. Захід вимушений, бо вартість послуг перевищує чинні тарифи, а дотації з держбюджету скасовано. Навіть за новими розцінками собівартість покривається лише на 80 відсотків. Щоб забезпечити стовідсоткове відшкодування, потрібно збільшити плату вдвічі. Тож компенсація лягла на плечі підприємств, установ — у тарифи для них заклали і собівартість, і рентабельність.

Такі схеми застосовують і в інших містах. Приміром, у Донецьку підприємства платять за воду вдесятеро більше, ніж населення. В Херсоні 80 відсотків води споживає населення і лише 20 — решта абонентів, тоді як раніше розподіл був 50 на 50. Іншого виходу міськвиконком знайти не може. А індивідуальним споживачам передбачено адресну компенсацію у вигляді субсидій.

Тим часом журналісти повідомили, що «через підвищення тарифів херсонці побили міського голову». Інформація значно перебільшена. Підвищення тарифів — привід для псевдополітиків, які діють за принципом «що гірше, то краще» і хочуть будь-що «засвітитися» напередодні майбутніх виборів. Такі люди є й серед депутатського корпусу міськради. Для досягнення мети вони використовують певних людей, «штатних мітингувальників», котрі за винагороду завжди готові витягнути з чохлів протестні гасла.

Але ж ринок цілком визначено диктує політику і комерційним ЗМІ, спрямованим на пошуки «смажених» сенсацій. Та люди оцінюють владу за конкретними ділами. І їх не можна не помітити: Херсон став чистішим, без надзвичайних ситуацій пережив вкрай важку зиму, без перебоїв працює транспорт...

Результатом останнього мітингу на сходах «білого дому» та переговорів з пікетувальниками стало те, що голова Херсонської облдержадміністрації Анатолій Юрченко доручив головному управлінню економіки детально перевірити обґрунтованість нових тарифів.

Алла БРУСИЛОВА.

Реформування медицини звелося до скорочення лікарняної мережі та медичного персоналу

ТОЧКА ЗОРУ

*Доволі часто доводиться чути: вітчизняна медицина не відповідає вимогам часу. Чи справді ми так безнадійно відстали у цій сфері? Президент Академії медичних наук України **Олександр ВОЗІАНОВ** переконаний, що рівень медичного обслуговування, принаймні в кращих клініках України та Росії, нічим не гірший, ніж на Заході. Звичайно, є речі, які там роблять краще. Це — складні операції на серці. Але не тому, що українським медикам бракує вміння. Все, здебільшого, пов'язано тільки з відсутністю у нас потрібних коштів. Адже це надзвичайно дорогі втручання, технології, обладнання. Фахівці відповідної кваліфікації в Україні є. А от з так званою масовою медициною складніше.*

Фото із архіву АМН України.

З досьє

ВОЗІАНОВ Олександр Федорович, президент Академії медичних наук України

Народився 2 жовтня 1938 р. у Мелітополі Запорізької області. Освіта вища. У 1962 р. закінчив Київський медичний інститут, лікувальний факультет. 1966—1968 рр. — асистент, доцент, професор. 1979—1987 рр. — завідувач кафедри урології Київського медичного інституту. З 1987 р. — директор Українського НДІ урології та нефрології. З 1989 р. — начальник Лікувально-оздоровчого об'єднання при КМ України.

Голова Українського урологічного товариства з 1987 р.

Лауреат Державної премії України (1986 р.), Державної премії України в галузі науки і техніки (2001 р.). Заслужений діяч науки України (1986 р.).

Герой України (із врученням ордена Держави, 2000 р.).

— Влада змінюється — в державі одинадцятий прем'єр, — каже Олександр Федорович. — А охорона здоров'я ніяк не може позбутися стереотипів, зокрема в управлінні галуззю. Вважаю, що медициною мають керувати асоціації професіоналів. Як, приміром, у США, де асоціація хірургів або кардіологів розробляє методи лікування — найсучасніші, які дають найкращий ефект. Коли якась видатна особистість придумала щось нове — це виноситься на асоціацію, обговорюється на конгресах... Якщо рішення прийнято, після того в державі не може бути зроблено по-іншому, ніякі клерки від охорони здоров'я, ні навіть міністр не вправі давати інших рекомендацій, команд, як лікувати людей. Саме асоціації за кордоном визначають напрями розвитку медицини.

Про реформування

— Реформування галузі звелося до механічного скорочення лікарняної мережі та медичного персоналу... Так, саме механічного. Приміром, в обласному центрі є і обласна, і міська лікарні. Паралельно працюють два хірургічні відділення, скажімо, на 60 ліжок кожне. Можна було б, скорочуючи штат й економлячи гроші, зробити одну хірургію на 100 ліжок, звівши обладнання, залучивши кращих лікарів, сестер. Об'єднані 100 ліжок використовувалися б ефективніше, ніж 120. Та досі ніхто на такі кроки не зголосився, бо влада — і області, і міста — хоче мати своє, не бажає втрачати свій вплив.

Замість такої оптимізації почали скорочувати маленькі лікарні та фельдшерсько-акушерські пункти, куди дід і баба могли ще дійти. Тепер, через відсутність на прийнятній віддалі лікувального закладу, далеко не кожному мешканцю села доступна медична допомога. Зате відзвітувалися: скоротили... стало краще... У містах теж багато проблем, передусім з якістю наданих послуг. Звертається, наприклад, хворий до спеціалістів. Ніколи в житті вони такої операції не робили, але не направляють потенційного пацієнта до відповідного центру в іншому місті. Мовляв, не треба їхати в Донецьк, Запоріжжя, Харків чи Київ, усе зробимо на місці, коштуватиме це скільки-то... І люди залишаються. А потім часто доводиться у профільних інститутах робити другу операцію, третю... Люди страждають — виправляти помилки завжди важко. І це проблема національна — кваліфікація медичних працівників.

Про категорії

— У країні значний відсоток лікарів мають вищу або першу атестаційні категорії. Справді так. Але ту категорію нерідко медику присвоюють, щоб мав трохи більшу платню. Звісно, будь-яка праця повинна оплачуватися відповідно до вкладених зусиль. А праця, від якої залежить здоров'я і життя людини, й поготів. Але просто треба в державі зарплату лікарям підняти принаймні удвічі, а не категорії роздавати. Що значить вища категорія? Провідний хірург, приміром, у відпустці, замість нього залишився спеціаліст вищої категорії — і всі операції робляться. Але це не так! Кого ж ми обдурюємо?

За кордоном право працювати людині дають ті самі асоціації професіоналів, вони визначають її кваліфікаційний рівень. У нас обласні управління охорони здоров'я зацікавлені самі проводити атестацію — це варіант впливу на підпорядковані заклади.

Про кошти

— Розмови про те, що вся держава голодує, не відповідають дійсності. У Києві досить забезпечених людей. За роки незалежності я казав двом президентам і одинадцяти прем'єрам: зробіть експеримент — років на п'ять дозвольте професіоналам вести приватний прийом, дайте їм в оренду ті поверхи, що пустують в інститутах. Багатші люди, які займають нині місця в клініках, звертатимуться до визнаних фахівців, поправлятимуть здоров'я за свій рахунок, купуватимуть найкращі медикаменти. А бюджетні гроші спрямуйте на лікування тих 50% населення, котрі коштів не мають.

Про матеріальне забезпечення

— Думаєте легко професіоналу казати людям: купіть сьогодні бинти, марлю, антибіотики, знеболююче, тоді завтра почнемо лікувати, бо грошей у лікарні немає...

Якщо людині життєво необхідне медичне втручання — чи оперативне, чи консервативне — її лікуватимуть, не домовляючись про винагороду. І справа тут навіть не в клятві Гіппократа — нікому не хочеться іти під суд через передчасну смерть пацієнта. А ось з медикаментами справді проблема — їх вам лікар за власні гроші не купить. На ліки для пацієнта стаціонару виділяється гривні три на день. А іноді треба препарат, що коштує 100 доларів за ампулу. Якщо упаковку одному хворому купити, то цілому поверху треба нічого не давати.

Про трансплантацію

Вітчизняна медицина відстала невідомо наскільки у трансплантології. Кілька років тому створено Інститут хірургії і трансплантології АМН України, щоб в одному місці робити усі пересадки — нирки, підшлункової залози, печінки, легенів тощо, а не витрачати кошти на обладнання кожного відділення. Не можемо робити пересадку нирки у необхідній кількості — тільки в Києві 300 осіб чекає на пересадку. З початку року провели 18 операцій — ніде взяти нирку. Недолугий закон про трансплантацію. Коли у Верховній Раді розглядався проект відповідних змін до документа, не кликали ні мене, ні головного трансплантолога України, ні директора Інституту хірургії і трансплантології. Аргумент проти був один: пересадку органів не можна дозволяти, бо почнуть убивати людей на замовлення. Олігарх, мовляв, захворів, то «замовить» кількох молодих, відберуть нирки і пересадять. І не було кому пояснити народним обранцям, що не кожна нирка підходить олігарху, а, в кращому разі, одна з десяти тисяч.

Як у світі зроблено, де щороку проводять десятки тисяч операцій з пересадки органів. Опитування — кожен дорослий визначається, чи згоден, якщо, не дай Бог, з ним щось трапиться, приміром, загине на дорозі, щоб його органи взяли і врятували життя іншої людини. В документі, що посвідчує особу, ставиться відповідна позначка.

Робимо пересадку печінки. Але які це операції?! Мама, стаючи інвалідом, віддає половину своєї печінки, щоб врятувати життя дитині. Закон про трансплантацію потрібен досконаліший. Варто входити в Єдиний європейський банк органів, обмінюватися трансплантатами — тоді можна врятувати максимум людей.

Про страхування

— У Верховній Раді готується до третього читання законопроект про медичне страхування. Що обіцяє ухвалення відповідного документа, крім чергових запевнень, що система медичного страхування підніме рівень охорони здоров'я на нову висоту? Нічого. Страхова медицина стане ефективною тільки тоді, коли працюватимуть заводи, люди отримуватимуть належну зарплату і робитимуть страхові внески. Автори запропонованих змін вважають, що пацієнт нібито реально зможе розпоряджатися бюджетними коштами, наданими на його лікування. Нині, приміром, кошти, призначені на медичне обслуговування хворих, надходять у різні заклади охорони здоров'я, незалежно від того, хто саме там лікується. Тобто на зарплату лікаря не особливо впливає кількість звернень пацієнтів. Пропонується гроші спрямовувати на лікування конкретного хворого, який сам вибиратиме, де і в кого лікуватися. Кажуть, що пацієнт впливатиме на ситуацію на ринку медичних послуг, бо за нього частково платитиме держава з бюджету, частину — страховики. Мовляв, лікувальні заклади намагатимуться усіляко догодити пацієнту, щоб наступного разу він звертався саме до них. На папері усе гарно... Та про яку конкуренцію можна казати в селі, селищі, а то й містечку, де на увесь район однісінька лікарня, поліклініка? А якщо зарплата лікаря залежатиме від кількості звернень хворих, чи не стане медикам «вигідно» прокручувати «потоки» пацієнтів? Можливо, за нової системи заклади охорони здоров'я, медики боротимуться за пацієнта, але це ще не означає, що поліпшиться якість лікування. На мою думку, за цим стоїть чергове прокручування фінансів. І не малих.

Записав **Валерій ДРУЖЕНКО.**

ПАМ'ЯТЬ

Жнива байдужості

Відомий американський історик, професор Роберт Конквест голодомор 1932—1933 років назвав «Жнивами скорботи». Те, що відбувається нині, через 70 років після бенкету голодної смерті, має інші ознаки. Можливо, не менш трагічні для існування нації. «Жнивами байдужості» ми зустрічаємо чорну дату в нашій історії.

Так, у жовтні 2000 року Президент підписав указ про День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій. Так, відбулися парламентські слухання з цього питання. Так, Верховна Рада 226 голосами прийняла Звернення до українського народу, в якому засудила злочин 70-річної давності. Так, є відповідні рішення Кабінету Міністрів і оргкомітет із вшанування пам'яті жертв голодомору. Є начебто все, крім однієї «деталі» — Совісті.

У київській організації Товариства «Меморіал» імені Василя Стуса відкрито виставку, присвячену «жнивам скорботи». Її експонати повертають нас на початок 30-х років. Страшна екскурсія у страшне минуле. І... страшний перехід у сучасне. На прес-конференції відомі дослідники голодомору професори Володимир Сергійчук, Юрій Шаповал, Джеймс Мейс розповідали, оперуючи конкретними фактами, як «спускають на гальма» пам'ять. Слово «геноцид» начебто вимовили, але нічого не змінилося: надто тихо й боязко прошепотіла його Україна, яка сама повинна наполягати на такому визначенні, щоб передати його на затвердження ООН. Високі державні посадовці швидше готові «приміряти» історії інших народів, ніж перейнятися болем власного. Тому і виходить, що на паперах суцільна в нас благодать. На практиці — тиша. Також майже суцільна.

Центр дослідження голодомору перемістили на задвірки столиці. В міському «Меморіалі» три чоловіка — члени оргкомітету із вшанування пам'яті жертв голодомору, але, як зізнався Юрій Шаповал, жодного разу їх ніхто не запрошував на засідання. Єдине свідчення про існування такого органу — численні папірці з повідомленням про зміни у складі комітету. Намагання активізувати процес відбиваються аргументами про «несвоєчасність такого кроку», що зрозуміло: нині в нас актуальніша інша «хода» — політреформа.

Не дивно, що «бурхлива діяльність» у столиці відлунює і в глибинці. Лікар-демограф Ганна Семенюк, що повернулася з експедиції по Південній Україні, поділилася на прес-конференції своїми «дорожніми нотатками»: «Духовний геноцид, який ми побачили нині, вражає, наче почорніла стерня замість хлібодайної ниви». Дослідники, які мають дозвіл АП і благословення глав усіх церков, крім Московського патріархату, майже скрізь наштовхувалися на опір місцевих адміністрацій. У херсонському музеї трагедію 33-го року пояснюють... посухою. На Миколаївщині твердять, що в них голоду не було, а ряди безіменних могил — це «просто так, масові поховання». Випадково собі люди масово помирали. І випадково саме в 33-му році...

Голова київського «Меморіалу» Роман Круцик переконаний, що саботаж місцевих чиновників — не самодіяльність, а «рівняння на правофлангового». Якби вони знали, що в Києві не просто декларують благородні наміри, а серйозно й конкретними діями засуджують геноцид проти українського народу, «просто так собі поховань» не було б. «На місцях не самогубці сидять, щоб саботувати укази Президента».

«Меморіалівці» також провели презентацію трьох фундаментальних праць: «Як нас морили голодом. 1921—1923, 1932—1933, 1946—1947» В. Сергійчука, «Три голодомори в Україні в ХХ ст.: погляд із сьогодення» і збірник «Душею завжди з Україною», присвячений пам'яті відомого правника, одного з організаторів Міжнародної комісії з розслідування злочинів проти українського народу в 1932—33 рр. Володимиру-Юрію Данилюку.

Усі ці заходи — частина масштабного проекту, який здійснює «Меморіал» у рамках вшанування пам'яті жертв голодомору. Вже готові і 750 комплектів кольорових плакатів: їх планують розмістити по виставкових та музейних залах України. Хоча ці експонати можуть десь і припасти пилом — якщо не відчистити ставлення до своєї історії.

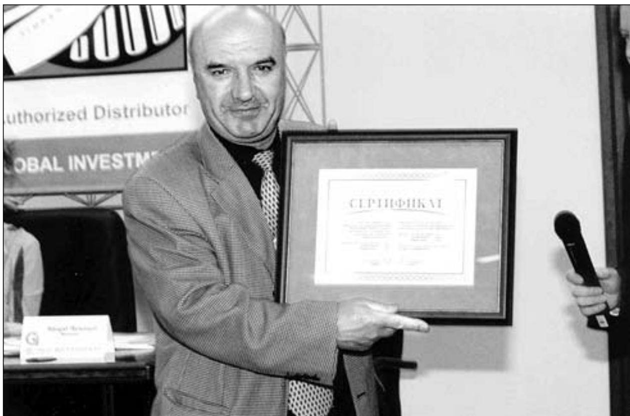
Людмила КОХАНЕЦЬ.

РЕКЛАМА

ЛЕГЕНДАРНІ ПІДШИПНИКИ TIMKEN® В УКРАЇНІ

6 ЧЕРВНЯ 2003 РОКУ ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ СВІТОВИХ ВИРОБНИКІВ ПІДШИПНИКІВ — КОМПАНІЯ «ТІМКЕН» — ОФІЦІЙНО ОГОЛОСИЛА ПРО ПОЧАТОК ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Втім, якість і надійність цих підшипників уже давно відомі українським споживачам. Майже 70 років підшипники компанії «Тімкен» відпрацювали без заміни на прокатному стані ВАТ «Запоріжсталь» і понад 50 років — на ВАТ «Азовсталь». На презентації у Запоріжжі представники компанії «Тімкен» в Україні вручили керівникам цих металургійних комбінатів сертифікати про безплатне надання нового комплекту підшипників.

Вручення сертифіката представникові ВАТ «Азовсталь».

Рекордні терміни експлуатації підшипників «Тімкен» на металургійних підприємствах ще раз підтвердили найвищу якість продукції підшипникового велета.

Компанія має більш як столітній досвід виробництва конічних підшипників, включаючи нові групи циліндричних і сферичних, у різних галузях промисловості.

Оптимальна конструкція підшипника та його успішна робота досягаються завдяки партнерським відносинам, які компанія «Тімкен» установлює зі споживачами ще на етапі проектування обладнання, а потім і під час його виготовлення, налагодження виробництва та під час експлуатації. Підшипники, вироблені компанією, відповідають найвищим вимогам довговічності, точності та надійності.

КОМПАНІЯ «ТІМКЕН» ЗАСНОВАНА 1899 РОКУ

в м. Сент-Луїсі Генрі Тімкеном, коли він винайшов конічний підшипник. П'ять поколінь сім'ї Тімкен керували компанією, щоб досягти найвищого рівня в обсязі виробництва різних видів конічних підшипників, що дедалі збільшувався. 1917 року компанія розпочала виробництво сталі, здебільшого для того, щоб будь-якої миті мати у своєму розпорядженні сталь, яка відповідає високим вимогам виробництва підшипників.

У лютому 2003 року відбулося злиття компаній «Тімкен» і «Торрінгтон». Тепер компанія «Тімкен» може надати розширений діапазон управлінських рішень. У результаті злиття річний обсяг продажу компанії «Тімкен» досяг рівня в 3,8 млрд. доларів, а кількість підшипникових заводів компанії — 78.

Нині компанія «Тімкен» є:

— третім у світі найбільшим виробником підшипників;

— найбільшим виробником підшипників у Північній Америці;

— провідним виробником голчастих підшипників;

— другим найбільшим світовим постачальником підшипників для вторинного ринку.

На презентації у Запоріжжі був присутній віце-президент компанії «Тімкен» **Кріс Кафлін**: «Компанія «Тімкен», маючи більш як столітній досвід у виробництві підшипників, посідає провідне місце в цій галузі. Діяльність компанії можна умовно розділити на три частини: виплавка сталі, виробництво промислово-індустріальних підшипників і випуск автомобільних підшипників.

Надійність підшипників залежить від якості сталі, з якої їх виготовлено. Ми виробляємо високолеговану сталь — найпридатнішу для підшипників. Унікальність наших підшипників у тім, що вони мають зміцнення по поверхні і водночас зберігають в'язку серцевину. Отож ми практично виключаємо такий небезпечний вид ефекту, як злам підшипника, який може спричинити вихід з ладу всього обладнання.

Ми переконані, що розвиток нашого бізнесу на ринках країн СНД має великі перспективи. Ми особливо оптимістично дивимося на український ринок, де збираємося зробити акцент на металургійній, гірничорудній та сільськогосподарській галузях, а також в автомобілебудуванні та на залізничному транспорті. Хоча компанія «Тімкен» готова надати підшипники практично для будь-якої сфери, хоч би де вони були потрібні. На ринку України в 2003 році ми плануємо реалізувати продукції на суму 1 млн. доларів, а в 2004-му сподіваємося цю суму подвоїти».

Пан Кафлін наголосив, що компанія «Тімкен» приходить у нові країни не тільки для того, щоб торгувати своєю продукцією, а й для того, «щоб робити посильний внесок у розвиток промисловості в цій країні, ділючися сучасними технічними рішеннями та досвідом».

Офіційним дистриб'ютором компанії на ринку СНД є ТОВ «Глобал Інвестментс». Компанія якнайкраще зарекомендувала себе на ринку Росії, де змогла довести обсяги продажу продукції «Тімкен» 2002 року до 3 млн. доларів.

Вручення сертифіката заступникові генерального директора ВАТ «Запоріжсталь» пану О. Путнокі.

Відгуки покупців свідчать про те, що, наприклад, застосування підшипників компанії «Тімкен» на металургійних підприємствах дає змогу істотно скоротити виробничі затрати під час експлуатації прокатних станів. Як підкреслив менеджер компанії ТОВ «Глобал Інвестментс» Едуард Чемохуд: «Ми ставимо перед собою завдання надати споживачам саме ті підшипники, які вони хочуть бачити в себе на виробництві. Зблизити українських споживачів з продукцією компанії «Тімкен» допоможе офіс ТОВ «Глобал Інвестментс», відкритий у Харкові».

Представники компанії «TIMKEN» і «Global Investments» на прокатному стані "Запоріжсталі", де підшипники «TIMKEN» працювали без заміни майже 70 років.

Він також зазначив: «Наша компанія — єдина на ринку СНД, яка запропонувала споживачам унікальні умови поставок підшипників. Споживачеві нема потреби купувати підшипники про запас, відволікаючи на це фінансові ресурси. Продукція «Тімкен» у потрібній споживачеві кількості зберігається на консигнаційних складах компанії і споживач завжди має можливість придбати потрібні йому підшипники в необхідній кількості. Саме це дає змогу споживачам продукції «Тімкен» оптимізувати власні складські запаси, завжди «маючи під рукою» потрібний підшипник».

Присутні на презентації представники металургійних комбінатів позитивно відгукнулися про продукцію компанії «Тімкен». Із вдячністю прийнявши сертифікат про безплатне надання нового комплекту підшипників, перший заступник голови правління ВАТ «Запоріжсталь» Олександр Путнокі зазначив: «Продукція компанії «Тімкен» відома своєю якістю. Підшипники компанії «Тімкен» було встановлено в нас на комбінаті на стані гарячої прокатки сімдесят років тому разом з обладнанням фірми «Юнайтед Інжиніринг». І досі ці підшипники експлуатують без зауважень, тому подарований комплект залишатиметься в нас у запасі».

НОВА АКЦІЯ

Компанія «Тімкен» та її офіційний дистриб'ютор ТОВ «Глобал Інвестментс» приготували приємний сюрприз не тільки ВАТ «Запоріжсталь» і ВАТ «Азовсталь». 6 червня 2003 року компанія «Тімкен» запросила всі українські підприємства для участі в новій акції. Вона триватиме до кінця поточного року. Віднині будь-яке підприємство, що зможе документально підтвердити факт експлуатації підшипників «Тімкен» у себе на виробництві впродовж більш як 25 років, отримає при їх заміні на нові підшипники «Тімкен» знижку в розмірі 50 відсотків.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Львівської області (79010 м. Львів вул. Личаківська, 81) за заявами органів ДПС у Львівській області порушено справу про банкрутство:Господарським судом Львівської області (79010 м. Львів вул. Личаківська, 81) за заявами органів ДПС у Львівській області порушено справу про банкрутство:

1. Сколівського міжгосподарського лісгоспу, справа № 6/95-7/38, юридична адреса: м. Сколе Львівської області, вул. Устиновича 10, код ЄДРПОУ 20781778, Ліквідатор банку «Україна», м. Сколе МФО 325644 р/р №25700470109001, р/р25711470109001, р/р 26000470109001, Сколівське відділення №6399 ВАТ «Державний Ощадний банк», МФО 385264 р/р 26009301138, р/р 26022301645. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Романчука С. Ю. (місце проживання м. Львів, вул. Журавлина 9/1).
2. Товариства з обмеженою відповідальністю «Оберіг ЛТД», справа № 6/110-4/74, юридична адреса: с. Вербівка Самбірського району Львівської області, ЄДРПОУ 22378294, р/р 26001335 у ЛОД АППБ «Аваль». Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Романчука С. Ю (місце проживання м. Львів, вул. Журавлина 9/1).
3. Приватного малого підприємства «Жар», справа № 6/57-4/31, юридична адреса: с. Калинів Самбірського району Львівської області, ЄДРПОУ 22360868, р/р № 26004000487 в АТ Кредит банк «Україна». Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Невеличука К. В. (місце проживання м. Львів, вул. Садова 23/24).
4. Малого приватного підприємства «Цеглинка», справа № 6/111-4/75, юридична адреса: с. Баранівці Самбірського району Львівської області, ЄДРПОУ 13801569, р/р № 260043921 у ЛОД АППБ «Аваль». Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Романчука С. Ю (місце проживання м. Львів, вул. Журавлина 9/1).
5. Відкритого акціонерного товариства «Самбірське АТП 24667», справа № 6/107-4/71, юридична адреса: Львівська область м. Самбір вул. Грушевського 40, ЄДРПОУ 03117702, р/р 26045259 у ЛОД АППБ «Аваль». Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Коваля В. В. (місце проживання м. Львів, вул. Листопадна 11/25).
6. Самбірського міжгосподарського комбікормового заводу, справа № 6/108-4/72, юридична адреса: с. Хлопчинці Самбірського району Львівської області, ЄДРПОУ 00688953, р/р № 26009000039 у АТ Кредит банк «Україна». Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Романчука С. Ю. (місце проживання м. Львів вул. Журавлина 9/1).
7. Приватного підприємства «Вест Ост Імпекс», справа № 7/240-7/126, юридична адреса: м. Львів вул. Бузкова 2, ЄДРПОУ 20831878, р/р № 26004000419980 в ФЛРУ АТ «Індекс Банк» МФО 325279. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Качмара О. А. (місце проживання Львівська область м. Пустомити, вул. Козацька 7/3).
8. Товариства з обмеженою відповідальністю «Техцентр», справа № 7/320-39/303, юридична адреса: м. Львів, вул. Тичини 14, ЄДРПОУ 31073608, р/р №26003012985 перша Львівська філія АТ «Кредит Банк» МФО 325365. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сувала О. Г. (місце проживання Львівська область м. Мостиська, вул. В. Івасюка 6/18).
9. Відкритого акціонерного товариства «Меридіан», справа № 7/276-39/266, юридична адреса: Львівська область Старосамбірський район м. Хирів, вул. В. Великого 2, ЄДРПОУ 14312341, р/р 260023015281 Ощадбанку м. Старий Самбір МФО 385156. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гулу Я. О. (місце проживання м. Львів вул. Полуботка 11\71).
10. Відкритого акціонерного товариства «Агропромтехніка», справа № 7/274-39/264, юридична адреса: Львівська область, Старосамбірський район, м. Хирів, вул. Дорошенка 7, ЄДРПОУ 00905592, р/р 26004000119 у Самбірській філії Кредит банку, МФО 325332. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гулу Я. О. (місце проживання м. Львів вул. Полуботка 11/71). Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

Інформація про продаж на аукціоні майна Акціонерного комерційного агропромислового Банку «Україна»

Ліквідатор банку «Україна» оголошує аукціон з продажу наступних автотранспортних засобів Банку «Україна»

№	Найменування, марка,	місцезнаходження	Рік випуску	Пробіг, тис. км	Початкова ціна продажу, грн. (без урахування ПДВ)
1	ЛЕК 452-77	(Житомирська обл., Перемишльський р-н, с. Кримок)	1992	198	1970
2	ГАЗ 31029	(м. Київ, пров. Рильський: 10)	1993	150	4595
3	ГАЗ 31029	(м. Сквира, вул. К. Маркса, 43)	1995	125	5442
4	ГАЗ 31022	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1997	75	9349
5	ГАЗ 3110	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1999	76	12732
6	Вольво 850	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1994	45	25242
7	Вольво 850	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1997	221	36069
8	Вольво 940	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1993	195	19140
9	Вольво 940	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1993	321	17958
10	Вольво 960	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1996	115	45121
11	Форд-Транзит	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1991	135	10560
12	ЗІЛ 47093	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1992	238	5118
13	Хюндай Соната 1,8	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1998	87,3	35812
14	Фольксваген-Транспортер	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1994	240	25121
15	РАФ 2203	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1992	180	6013
16	ВАЗ 2106	(м. Яготин, вул. Незалежності, 108)	1994	100	2683
17	Шкода - Форман	(м. П. Хмельницький, вул. Б. Хмельницького, 2)	1992	324	5198
18	УАЗ 31514	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1994	174	4302
19	Міцубісі Педжеро	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1995	222	35533
20	БМВ 525	(м. Київ, пров. Рильський, 10)	1994	310	22484

Ознайомитись з транспортними засобами можна в робочі дні за вказаними адресами, телефон для довідок: 228-97-89, 228-97-66.

Умови продажу: проведення розрахунків за придбані транспортні засоби здійснюється протягом одного місяця з дня укладення договору, оформлення права власності на придбані транспортні засоби та зняття їх з обліку у МРЕВ ДАІ здійснюється **за рахунок покупця.** Питання реєстрації транспортних засобів вирішується покупцем самостійно. Засоби платежу - грошові кошти. Плата за реєстрацію заяви у розмірі 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745, завдаток у розмірі 10% від початкової ціни продажу транспортних засобів вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896, одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «Національна мережа аукціонних центрів».

Заяви на участь в аукціоні приймаються - філією «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: 02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Кінцевий термін прийняття заяв - за три робочі дні до дати проведення аукціону.

Аукціон буде проведено 22 липня 2003 р. об 11.00 в приміщенні філії «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Служби з організації та проведення аукціону: Ліквідатор банку «Україна», м. Київ, Пров. Рильський, 10, тел. (044) 244-15-16.

Філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ», м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, тел.(044) 552-72-55.

Ликвидатор ОАО «Дубки» уведомляет о продаже имущества

Место нахождения имущества: 97561, АР Крым, Симферопольский район, с. Дубки. Состав имущества: строения, сооруюжения, транспортные средства, техника, оборудования, устройства и др. **Порядок продажи:** конкурс и аукцион. Срок подачи заявок на участие в конкурсе или аукционе - 30 календарных дней со дня опубликования объявления. **Условия продажи:** обязательная оплата 10% первоначальной цены на р/с 26000000630244 в АКБ «ЧБРР», г. Симферополь, МФО 384577, ОКПО 00448806; подача заявки приобщение к заявке документа, который удостоверяет полномочия представителя. Победитель аукциона или конкурса обязан в 3-дневный срок произвести окончательный расчет за приобретенное имущество и заключить договор купли-продажи. **Заявки принимаются по адресу:** 95000, АР Крым, г. Симферополь, Главпочтамт, а/я 111, или по тел. (80652) 51-92-48, либо по месту нахождения имущества.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушено провадження у справах про банкрутство:

- селянського фермерського господарства «Тіс-Т», справа № 4/173-Б; код ЄДРПОУ 30247303; 32300, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Рихта, вул. К. Маркса, 8; р/р 26000301230579/980 в Кам'янець-Подільському відділенні ПІБ, МФО 315416; розпорядник майна -Головата М. Д. (32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Соборна, 4, офіс 417, АФ «Марія»; ліцензія від 27.11.2001 р. № 049502);
- сільськогосподарського багатофункціонального кооперативу «Весна», Справа № 8/6-Б; код ЄДРПОУ 03785591; 32300, Хмельницька обл., Кам'янець-ПОдільський р-н, с. Кульчиївці, провулок Жовтневий, 1; р/р 26007141768001 в Хмельницькій філії Українського Інноваційного банку;
- сільськогосподарського кооперативу «Трудівник», справа № 8/11-Б; код ЄДРПОУ 04540495; 32300, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Колибаївка, вул. Островського, 5; р/р 26008310221001 в Кам'янець-Подільській філії АППБ «Аваль».

Розпорядником майна боржників - СГБК «Весна» та СГК «Трудівник» - Кустливий В. А. (32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнко, 59, кв. 33. Ліцензія від 19.10.2001р. № 249949).

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна 1) порушив ухвалою від 04.04.2003 р. справу № 10/121 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Полтава» і відкрив ухвалою від 15.05.2003 р. по справі № 10/121 процедуру санації Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Полтава» (37200, Полтавська область, Лохвицький район, м. Лохвиця, вул. Леніна 3, код ЄДРПО 30080462. Поточний рахунок №260022835 в АБ «Полтава-банк», МФО 331489). Розпорядником майна призначено Іщука Валерія Миколайовича, ліцензія серія №047610 від 12.07.2001 р. Керуючим санацією призначено керівника боржника Нехорошева Володимира Олександровича. Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Державне мисливське господарство «Володимирівське», код 22666679, об'єднання ДЛГО «Харківліс» реорганізується шляхом приєднання до Гутянського держлісгоспу ДЛГО «Харківліс».

Всі претензії розглядатимуться Гутянським Держлісгоспом - правонаступником протягом двох місяців з дня публікації.

Хозяйственным судом Николаевской области (54009, г. Николаев, ул. Адмиральская, 22) постановлением от 10 июня 2003 г. возбуждено дело 2/77 о банкротстве ВАТ «Пивденьбугске» код ЕДРПОУ 00853062. Юридический адрес: 57125, с. Кирьяновка, Николаевский р-н, Николаевской области. Распорядителем имущества назначена Дудникова Наталия Георгиевна (лицензия № АА 250052 от 19.01.2001г.).

Претензии кредиторв принимаются в течение месяца с момента публикации объявления.

ЗАТ «Будівельно-монтажне управління № 14», зареєстроване Жовтневою РДА 10.04.1996 р. в м. Києві, ідентифікаційний код 01269477, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців за тел. 453-20-88.

«ТОВ «Омега трейд», м. Київ, вуд. Драгоманова 17, к. 145, ЄРДПОУ 31174556, зареєстроване в Дарницькій держадміністрації м. Києва 28.09.2000 р №05298 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця.»

ООО ЦОФ «Кондратьевская» ОКПО 30950900 само ликвидуется. Претензии принимаются в течение месяца по адресу: г. Горловка, 11, Донецкой области.

Втрачене свідотцтво про державну реєстрацію ТОВ «М'ясо Полісся», код ЄДРПОУ 31088620, видане Печерською райдержадміністрацією м. Києва 20.11.2000., вважати недійсним.

Асоціація «Укратоменергобуд», яка розташована в Подільському районі за адресою: м. Київ, вул. Борисоглібська, 18 (ідентифікаційний код 21597806), повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за тел. 416-34-57.

Приватне підприємство «Маркетингова Група», зареєстроване Деснянською районною у місті Києві Державною адміністрацією 21 березня 2002 року, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня пулікації оголошення.

Приватне підприємство «Легос», код ЄДРПОУ 30433671, оголошує про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця за адресою - 03142, м. Київ, вул. Доброхотова,11-а, кв. 76.

ТОВ «Торговий дім «Євросервіс - Україна» (м. Київ, бульвар Праці, 8, р/р 260049166 в АППБ «Аваль», МФО 300335; ЄДРПОУ 31608828) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.

Определением Хозяйственного суда Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) от 02.06.2003г. возбуждено дело о банкротстве в отношении Государственного предприятия «Орджоникидзеуглепоставка» (86405, г. Енакиево, Донецкая область, ул. Трестовская, 10; т/с 26001301636483 в филиале «Отделения ПИБ в г. Енакиево Донецкой области» МФО 334215, код ОКПО 25607529) по делу № 15/25 Б (определение о возбуждении дела о банкротстве от 26.03.2003 г.) С 26.03.2003 г. введен мораторий на удовлетворение требований кредиторов.

Определением Хозяйственного суда Донецкой области от 02.06.2003 г. распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Ткаченко Евгений Валентинович, лицензия № 250443, 83008, г. Донецк, пр. Ленинский, 146/102.

Благотворительный фонд «Национальная помощь» код 26112601 (г. Киев, ул. Декабристов, 7) сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение месяца.

ТОВ «Кедр-Л» (код ЗКПО 31721615) зареєстроване Голосіївською районною державною адміністрацією м. Києва 22.10.2001 року № 00353 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування оголошення. Телефон: (044) 294-41-17.

Господарським судом автономної Республіки Крим (95000, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Маркса, 18) 25.04.2003 року порушено провадження у справі № 2-5/8858-2003 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Фортуна-Крим» (97220, АР Крим, смт. Радянський, вул. Першотравнева, 1, р/р 260033013632 в СФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 324195, код за ЄДРПОУ 30913497). Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено 25.04.2003 року. Розпорядником майна призначений Герасимов Ілля Анатолійович (м. Сімферополь, вул. Гагаріна, буд. 36, кв. 52, ліцензія арбітражного керуючого № 23-60/1244 від 10.06.2002 року). Мета публікації оголошення - виявлення кредиторів та можливих санаторів. Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дати публікації оголошення.

Міністерство екології та природних ресурсів України повідомляє, що у зв'язку із очікуваними структурними змінами оголошений конкурс від 10.06.03 р., газета «Голос України» № 106, на заміщення вакантних посад керівників, заступників керівників територіальних органів системи Міністерства відмінено.

Закрите акціонерне товариство страхова компанія «Посейдон»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 08 серпня 2003 року о 10.00 годині за адресою: м. Київ, вул. Артема, 45-а.

Порядок денний:

1. Звіт Правління за результатами фінансово-господарської діяльності ЗАТ СК «Посейдон» за 2002 рік.

Реєстрація учасників зборів 08 серпня 2003 року з 9-00 до 10-00. Для участі в зборах акціонерам необхідно мати: документи, що посвідчують особу; доручення на право представляти акціонера чи групу акціонерів на загальних зборах оформлення відповідно до вимог чинного законодавства.

Довідки за тел. 212-34-43; 212-43-57; 229-34-61; 228-75-79.

На висоті солов’їного польоту

ЧАС НОТ

Безпрецедентна подія сталася в Національній філармонії України. Вперше на теренах нашої держави лунав один із найскладніших творів для хорового виконання — «Меса» І. Стравінського.

Вершина підкорилася Хору хлопчиків та юнаків Державної академічної чоловічої хорової капели імені Левка Ревуцького. Це хор-аматор, досвіду та досягненням якого заздрять професіонали з багатьох країн світу.

А починалося все 14 років тому завдяки старанням Аїди Зайцевої — незмінного керівника та диригента хору. Вже під час першого закордонного виступу на міжнародному рівні — в уельському місті Ланголені — її аматорський колектив мов метеор увірвався до трійки найкращих професійних хорів світу. У 1994 році Аїді Набіївні було присвоєно звання «Заслужена артистка України». А на міжнародному фестивалі хорового співу в Угорщині її талант відзначили дипломом «Найкращий диригент».

1997-й став для колективу роком благодійної акції, присвяченої річниці трагедії на Чорнобильській АЕС. Тієї весни хор запросили до США. Ця поїздка стала справжнім випробуванням для юних артистів — кілька концертів щодня, відчутна різниця у часі давалися взнаки. Зібрані на концертах гроші згодом були подаровані хворим на лейкемію дітям із Київського наукового центру радіаційної медицини.

Чи не найбільше враження у хлопчиків викликала поїздка до Італії, де їх приймав Папа Іван Павло II. Саме там, у найсвятішому місці світу, у Ватикані, перед найнаближенішою до Бога людиною хорові випала висока честь представляти Україну, виконувати відомі релігійні твори, що розкривають світ духовних цінностей і надбання українського народу.

Із якимсь надзвичайним вогнем у серці й очах, цілком пройнявшись атмосферою дійства, хлопці відспівали повну службу в соборі святих Петра і Павла, що була приурочена 15-річчю Чорнобильської трагедії.

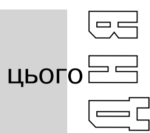
Фото Євгена КОМЧУКА.

«Якби янголи на небі могли співати, вони напевно співали б голосами цих хлопчиків» — писала потім італійська преса, захоплюючись рівнем виконання і репертуаром хору, адже він напрочуд різноманітний і за складністю не поступається репертуарам професійних колективів. Творчий доробок хору — це народні українські пісні, меси, кантати та хорові мініатюри, перлини класиків світової та вітчизняної музики: Баха, Генделя, Леонтовича, Рахманінова, Стравинського. І все це у надзвичайній взаємодії та взаєморозумінні творчого тандему хор—керівник дає просто дивовижні результати.

У чому ж секрет? — питали в колективу фахівці з різних міст та країн, де гастролював хор. На що хлопці жартома відповідали: «Професіонали не люблять співати, бо це їхня робота. Наш хор навпаки обожнює це робити, бо ми — АМАТОРИ».

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

На знімку: Хор хлопчиків та юнаків Державної академічної чоловічої хорової капели імені Левка Ревуцького з народною артисткою України Ніною Матвієнко.

20 ЧЕРВНЯ

■ 1727 р. У Глухові козацька старшинська рада обрала гетьманом Лівобережної України Данила Апостола.
■ 1853 р. Народився співак (тенор) Олександр Мишуга. Працював у театрах Мілана, Львова, Варшави та ін.
■ 1918 р. У Радянській державі прийнято декрет «Про націоналізацію нафтової промисловості».
■ 1918 р. У Києві відкрився Всеукраїнський церковний собор.
■ 1929 р. У Чехословаччині помер Євген Чикаленко, поміщик і меценат.
■ 1933 р. У СРСР введено в дію Біломорсько-Балтійський канал.
■ 1942 р. Створено Український штаб партизанського руху.

КОНКУРС

Не вчіть творити, допоможіть матеріально

Триває прийом творів на конкурс підтримки молодих майстрів мистецтв «СтАРТ». Дирекція конкурсу, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, продовжила термін надання робіт ще на місяць, до 2 серпня.

Це творче змагання, організоване всеукраїнською громадською організацією «Український форум мистецтв» за підтримки Міжнародного комерційного банку, проводиться у п’яти номінаціях: кіно, література, музика, виконавче та візуальне мистецтво. В ньому можуть брати участь громадяни України, молоді майстри мистецтв у віці до 35 років.

Переможці отримають премії-гранти у розмірі до 6 тис. доларів за творчі досягнення — виставу, кінофільм, виставковий проект, фестиваль, літературний твір, музичний твір.

ІНСТАЛЯЦІЇ

Некролог сучасному мистецтву

Некрологи про смерть і мистецтва, і культури загалом стали невід’ємною частиною нашого сприйняття. Тільки лінивий ще не висловився з приводу смерті Мистецтва, Картини та Автора.

Схоже, російський художник і директор московської галереї Марата Гельмана Юрій Шабельников до лінивих не належить. У Києві він репрезентує свій проект-інсталяцію під назвою «На кістках».

Це відверта критика сучасного стану культури, що паразитує, на думку автора, на своєму власному матеріалі. Вона приречена на самознищення. Отож Шабельников і влаштовує бенкет під час чуми «на кістках» культури. Це його чергова вправа у «некродизайні». Художник підтвердив свій статус скандаліста після презентації проекту «Мавзолей», під час якої московська тусовка «з’їла» торт у вигляді мумії Леніна.

ФОТОФАКТ

Столичний Театр юного глядача (на Липках) долучив до своєї назви ще один титул — «академічний». Із 22 київських театрів досі таке звання мали лише п’ять. Приємну звістку глядачам і акторам принесла перший заступник начальника столичного управління культури Валентина Ліновицька. Директор і головний режисер театру Віктор Гирич сказав (як і годиться в таких випадках), що найкращі вистави театру ще попереду. Втім, публіка любить і нинішні вистави ТЮГу, навіть ті, де грають молоді і ще не титуловані актори.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Строката кримська афіша

На початку літа півострів наповнила круговерть небуденних культурних подій, які, змінюючи одна одну, триватимуть до пізньої осені.

6—8 червня міжнародне Пушкінське свято поезії під патронатом президентів України і Росії зібрало понад 80 провідних поетів, прозаїків і пушкіністів зблизька й здалеку, зокрема, з Греції, Польщі і США.

В ялтинському Музеї Лесі Українки почалася і триватиме до вересня виставка «Ляльковий світ», де представлено понад 300 унікальних ляльок (від 30-х років XIX століття до робіт сучасних наших і закордонних відомих майстрів іграшки). Всі ляльки зроблено лише в одному екземплярі, жодна не піде на конвеєр, а зібрані від виставки кошти передадуть у Фонд допомоги дітям-інвалідам.

З 7 по 15 червня в Судаку пройшла X міжнародна конференція «Крим-2003» — «Бібліотеки і асоціації у мінливому світі: нові технології й нові форми співробітництва», секції якої продовжать роботу в Алушті, Бахчисараї, Керчі, Коктебелі, Старому Криму, Феодосії, Сімферополі й Новому Світі.

12 червня в Сімферополі благодійним спектаклем «Діти Ванюшина» для ветеранів, соціально незахищених людей, відкрилося святкування Дня Росії.

19—22 червня ветерани локальних конфліктів з усіх країн СНД (міжнародна організація «Бойове братство без кордонів») пройдуть місцями боїв з фашистами в Криму й зустрінуть світанок 22 червня в Севастополі, де проведуть свій фестиваль, центральною подією якого стане гала-концерт за участю Олега Газманова, Віки Циганової, груп «Любе» і «Блакитні берети».

З 27 червня по 2 липня у Керч на V міжнародний фестиваль античного мистецтва «Боспорські агони» з’їдуться провідні професійні й аматорські театри з України, Білорусі, Росії, Прибалтики, Німеччини, Польщі. Науковій конференції «Античність і драматургія» передуватимуть загальноміські святкування, де керчани й гості колишньої столиці Боспорського царства, об’єднавшись з акторами, влаштують пишне дійство уславлення мистецтв біля підніжжя гори Мітрідат, потім будуть вистави з античного репертуару. Головна мета нинішніх «Боспорських агонів» — привернути увагу громадськості не лише до багатого історичного спадку керченського півострова, а й показати привабливість 26-вікової Керчі як перспективного курорту.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

ФЕСТИВАЛІ

Мелодії з усіх усюд

У Миколаєві відбувся I Всеукраїнський фестиваль кобзарського мистецтва «Під срібний дзвін бандур», присвячений 150-річчю видатного земляка Миколи Аркаса. На свято кобзарства прибули 68 колективів із 20 областей України. Музична акція не обмежилася стінами палаців культури, а вихлюпнулася на вулиці міста. Можливо, колись Миколаїв перехопить статус столиці кобзарства у знаменитих чернігівських Сокиринців, **припускає наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

***

А в Одесі буяла «Біла акація» — традиційне свято музики та літератури. Протягом десяти днів там звучали кращі зразки академічної і джазової музики, літературні твори у виконанні місцевих майстрів і запрошених «зірок» — Башмета, Федотова, Ваймана, Іоффе, Шварцберга, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

***

На противагу Одесі, у Кіровограді не було змагань. Хоча й там відбувся XII регіональний фестиваль-конкурс вокально-хорового мистецтва «Калиновий спів». Через брак коштів цьогорічний фестиваль пройшов скромно: крім місцевих, у ньому взяли участь лише декілька аматорських колективів з Київської, Донецької та Вінницької областей, **стверджує наш власний кореспондент Олег БОНДАР.**

Котра мати найкраща

Музей матері відкрито в Кам’янець-Подільському навчально-виховному комплексі для дітей із послабленим зором. Директор закладу Алла Буданцева вважає, що освітні заклади повинні зміцнювати зв’язок із сім’єю, виховувати шанобливе ставлення до батьків. У залі материнської слави у стилі ікони виконано портрети Богородиці, княгині Ольги , а також матері афганця Павлевича та відомого подільського мецената Адама Яхієва.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов’язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311110. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos